

Масса а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • КIиранди, 7 ноябрь 1976 шу. • № 135 (5646). • Мах 2 кеп.

ЛЕНИНСКИ БАЙРАКХА КIАЛ-КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА

КПСС XXV съезда решенеша белгалдаь сийлахь-доккха декхараш кхоачашдара чIогIа хьинар яйдаь, творчески къахьегача хьалашка накъа денад советски халкъ Сийлахь-боккхача Октябра 59 шу дизара. Вай планаш — партеи халкъеи цхьаогIо хьахьоккхаш я. Из цIаькха а тешшаме бакъдир цIей хьа тIа кховччаш хиннача КПСС ЦК Пленумои СССР Лакхехьарча Совета сессей. КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева дикагIа болх бе, эффективнегIа болх бе, ма—могга дукхагIа найла боалаш болх бе аьнна бь тIахьехам Советий мекка къахьегамхой дегошка бижаб. Сийлахьча къахьегама гIулакхашца, ерригa резерваш оарцагIьяхараца парте тIахьехама жоп лу болхлоша, колхозхоша, къахьегама интеллигенце. Шерра яьржача социалистически яхьо, укх шера къахьегарах хьахиннараша тешам лу иттлакIча пятилетка планаш толамца кхоачашъерг-хилара.

ХIамч хьакхоллаш машаре къахьегара дика хьалаш хьадаьд машара тIехьа дIахо къовсам лоаттабарай дунеи халкъашта юкъе шерра цхьана гIулакхаш леладарай йола вай парте программа леррагIа кхоачашъеш хиларо. Советски халкъо доккхая а деш белгалдоакх ленински парте, цун Центральни Комитето, ЦК Политбюрос, новкъоста Л. И. Брежнева ше беча бялхах хьахиния из долга.

5 ноябре съездий Кремлевски двореце гулбелар производстве хьалхалаттараш, Iилмаи культураи деятелаш, министерствайи ведомствайи кулгалхой, Советски Эскареи Тlема-Форда Флотеи тIемахой, Подмосковьера къахьегамхой. Укхаза хилар Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 59 шу дизара хетаяь къахьегамхой депутатий Московски Советеи КПСС городской комитетеи торжественни заседани.

ЧIоагIа, дIаьхдаь тIоараш а тохаш тIайицар заседане хиннараша новкъостий Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. И. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов.

Иштта президиуме ба СССР Лакхехьарча Совета Президиумеи СССР Министрий Советеи Председателий заместителаш, СССР Лакхехьарча Совета палатай председателаш, СССР Лакхехьарча Совета Президиума членаш, коммунистически парте ветеранаш, столица советски, партийни, общественни организацей викалаш, военачальникаш, СССР летчикаш-космонавташ, Москвера цIи хеза нах.

Двореца зале — социалистически мехкий кагирхой Союзий кулгалхой, кхьболя доазол дехьара хьаший, кхыча мехкий дипломаташ ба.

Торжественни заседани хьайийллар Моссовета исполкома председатела В. Ф. Промыслова.

Заседане доакъашхоша безаме тIайийцар «Сийлахь-боккхача Октябро сийрдабоах коммунизмага бода никъ» яха доклад яь вола КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь Ф. Д. Кулакова.

Докладага чIоагIа теркам тIабахийта ла а дийгIар, тIоараш детташ из дуккхаза юкъах а яьхар.

Торжественни заседани чакхйовл. Залачу дIалокх Советски Союза Паччахьалкхеи гимн.

Боккхача толамца чакхдаьннача цIейна хетадьча концерте хилаэ Коммунистически партеи Советски правительстваи кулгалхой.

* * *

Сийлахь-боккхача Октябра 59 шу дизара хетаяь торжественни заседанеш хилар союзни республикай столицашка, мехка кхыча городашка.

(ТАСС).

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРО СИЙРДАБОАХ КОММУНИЗМАГА БОДА НИКЪ

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 59 шу дизара хетаяь 1976 шера 5 ноябре съездий Кремлевски Двореце хиннача торжественни заседане

НОВКЪОСТА Ф. Д. КУЛАКОВА ЯЬ ДОКЛАД

Деза новкъостий!

Шовзткъе ткъеста шу гаьна даьннад вай 1917 шерарча Октябра, «Тахан деиз дIайолалу Россе исторе чура керда зама...» (В. И. Ленин. Соч. бизза гуллам, т. 35, оагI. 2) яха дегтIара доагIа ленински дешаш эггара хьадха дикачеи дерригача дунеи тIа дIакхестачеи цу дицлургдоацача деношта.

Шовзткъе ткъеста шера дегIвухаши чIоагIлуши хьайоагIа керда, социалистически общество. Советски халкъа, вежарашка долча социализма мехкий халкъашта карагIувлача сийлахь - доккхийча гIулакхашка, хIанзарча дунеи дикача хувцамашка тIа-тIа биззагIа хьабелалу эггара хьалхарча котало яьккхача пролетарски революце дерригдунеи-исторически лоархIам. Октябрь — из я ленински парте кулгалдеча болхлошеи ахархошеи яьккха Iалаьмате йоккха котало. Октябрь — из планетерча къахьегамхой ураоттадеш бола хьоккхам ба капитала Iаьдала, реакцеи агрессеи низашта лухьаларча къовсаме. Октябрь — из да кердача социальни долаш долчунга бода никъ, адамле коммунистически кхоаненгахьа ластар.

Карарв шу — КПСС XXV съезда шу. Вай парте эггара лакхагIча форума балхо решенеша къьгга бакъйир Ленина идеяш, Октябра гIулакх сийлахьеи вахара низ болаши хилар.

Из — вежарашка йолча дуккхача партей съездий шу, социалистически содружества мехкий цхьоагIо дIахо чIоагIъенна, социалистически паччахьалкхений дезал дийба шу. Кхы а бIубеннагIа боах социализмо гIа, лакхьешай дунеи халкъашта юкъера цун влияни сийк.

Из — дунеи коммунистически болхлойи боламо керда толамаш доаха шу. ТIа-тIа дукхагIа хул социалистически эргалоний лоархIам, марксизма - ленинизма идеяш бакъ хилар хьакъалцеи дегацеи кхетадеш бола нах. Сийлахь-боккхача Октябра хIара шу дерригача мехкий къахьегамхошта дезеи гаргареи дола дунеи халкъашта юкъера цIей а хиле дIаотт.

КарагIдаьнарех ког гIортолга а еш, юхасоцалургйоацаш дIахо дIахьалхашкахьа йода вай сийлахьа Даьхе. Шийленински парте кулгалца, XXV съезда решенеша дог ураоттадаь а долаш, советски халкъ бIубенна бода Октябра наькъагIа, коммунизма наькъагIа.

КПСС XXV съезда никъ — коммунистически кхолламий никъ.

КПСС XXV съезда никъ—коммунистически кхолламий никъ

Новкъостий! Халкъа Iаьдал даьннача эггара хьалхарча деношка Владимир Ильич Ленина яздаьд: «Вай кхыметтел бокъонца сакхе а йиш йолаш дац хIана къахьегача адамех мел дIаьхий низаш доахк..., мел низаш доахк а общество социалистически а яь дIаоттаявчул тIехьагIа мел даржаргда а» (Соч. бизза гуллам, т. 36, оагI. 153).

Тахан тIа-тIа диззагIа хьагучадувл вай общества кхоллам деш дола низаш. Ерригача классийи социальни групайи, идейно - политически цхьоагIо кхотамлари, дерригача къамийи народностийи ленински доттагIал, вай экономика планови хилар, къахьегамца боккхача сакхетаме гIулакх леладар, социалистически вахара хьисап — уж дерригa хIамаш Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце вахар денна, царна шерра никъ хьабийлла керда низаш.

Вай халкъа оьк дола низаш дебаши КПСС хьакъалеча ленински политико лерхIачунгахьа лестадеши да. Из кийча а ю, чакх а йоах ерригача парте, цо чулоац цун коллективни уйлеи лоIами. Политически никъ вIаштIехьбоахачеи чакхбоахачеи керттереи хоадамболлаш долеи дакъа КПСС Центральни Комитетага, Генеральни секретарь новкъост Леонид Ильич Брежнев керте латтача цун Политбюрога да.

ХIанзарча политика проблемаш кийчъярца парте лелабеш бола никъ Iилмаи, реалистически хилар бакъ ду КПСС XXV съездо. Цо белгалдаьд коммунизм хьалъяра керда мулаш, оття а даь, массе оагIорахьара бакъдаьд общество социально-экономически культурнои легIаахара, советски наькха хьалторо лакхъяра хаьдда декхараш, хьаоттаяьй халкъий машари кхерамзлеи чIоагIъяр дукхьа дIахо лоаттабергболча къовсама программа.

Съезда идеяш, цун решенеш, новкъоста Л. И. Брежнева яь Центральни Комитета отчетни доклад коммунизм хьалъяра теорении практикании юкъедихьа доккха дакъа да, вай вахара ерригача оагIошта кIоаргга воздействи ю цар. Съездо иттлагIча пятилеткаиа а кхы яIаьхагIча перспективака а оттаьча экономически стратеге партеи халкъеи хIама хьакхолла болх Iалаьмате чIоагIа айбаьб.

Съездо оттадаь декхараши установкаши кхоачашъяра бокхха лоархIам болаш я 1976—1980 шерашка мехка халкъа боахам дегIабовлабара, хIаьта иштта 1977 шера Паччахьалкхеи бюджет къоабалъяь, кул тIехьагIа СССР Лакхехьарча Совета сессе чIоагIъяь йола КПСС ЦК Пленум.

ЦК Октябрьски Пленуме Леонид Ильич Брежнева даьча къамаьло кIоаргга массе а оагIорахьара анализ яь коммунизм хьалъяреи дунеи халкъашта юкъерча вахареи актуальни проблемай, ерригача партийни организацей, советски боахамеи органий практически бахка денале программа белгальяй. Цу тIа къаьгга хьахьекхад де лерхIарга кхачара наькъаши средствиаши. Новкъоста Брежнева къамаьлацара положенеши выводаши ЦК Пленумо берригаш раьза а болаш къоабалйир, дерригача халкъо дег тIара тIа а ийцар хьал а лаьцар. ХIаьта из чIоагIа тешам ба парте де оттадьраш, тIадоагIача шера а бIарчлача пятилетка а, заданеш толаме кхоачашъергхилара.

ИттлагIа пятилетка — из, новкъостий, юбилейни пятилетка я. 1978 шера шовзткъе итт шу дуз хьалхара пхе шера план кхоачашъе йолаяь. Советий мохк чакхбаьннаб ийс лагIах, боккха ийс гIа баькхаб. ХIара пятилетка шийна чулоац Iалаьмате боккха лоархIам бола карагIдаьнна хIамаш. Из доагIаш да Советски халкъо геттара халача хьалашка мехка хIанзарча низа лардаш ехкача хьалхарча пятилеткашта. Из доагIаш да тIемо бохабаь боахам йоккхача территореш тIа лоццача хана юхаметтаоттабяьча тIом хинначул тIехьагIарча пятилеткашта а. Из доагIаш да юкъарчал доацаш коммунизма материально-технически база хьалъеча, вай планаша дегIаенача социалистически обществa экономически политически низах ког гIортолга еча хIанзарча деношта а.

Шийн масштабашка, промышленности юрта боахами, Iилмеи культуреи дегIаяра, халкъа дахара хьал айдара керттерча хьоккхамашка диллача иттлагIа пятилетка — коммунизм хьалъяра керда хан-юкъ.

ДIаяхача пятилеткагIа карагIдаьннари хIанзарча пятилеткагIа де оттадаьри вIаши нийсдича, вайна хьалхашка оттадергда теркам тIабода сурт. Пхе шера-дингь даькъах цхьа дакъа тIакхета къамаи доход вай хьанийцача, е 168 миллион тонна дукхагIа лоаладергдола болат, е I триллиони 380 миллиарди киловатт-сахьатага кхоачаргйола электроэнерги вай хьанийцача, е валови продукци яккхара шера юкъера объем 132 миллиард сомага гарга кхачийта еза юрта боахам, е халкъа дахара хьала боарам вай хьанийцача — дерригне а тешал лу советски общество леррагIа кийса дIахьалхашкахьа, кхы а лакхагIча рубежашка бодаш хилара.

ИттлагIа пятилетка, ховш ма хиллара, эффективностеи дикалеи пятилетка я аьнад парте. Уж дешаш миллионаша хIара денна беча балха девиз хулаш латт. Балха эффективности дикали айяро дIадех эггара прогрессивнегIа долчун тIаккхер, юххера а халкъбоахаме дикагIйола хьоккхамаш дахара духьа производства технически организационнии боарам хадданза айбелга.

Эффективности дикали бахьан лоаттабу къовсам. белгалдир ЦК Октябрьски Пленуме, из да хIара советски сог, вай мехка хIара къахьегама коллектив эггара лакхагIйола къахьегама овсарле яккха гIерта езилга, производственни дисциплинеи кхом бара режим чIоагIа лелае, ший балхеи арахецача продукцеи дикал хIара денна тое езилга. Иштта оттадьд из декхар парте. ХIаьта иштта кхоачашде дезаш а да.

Цу хьалашка кхы а боккхагIа лоархIам болаш дIаотт Iилма-технически прогресс сихъелга. Парте массаза а мел из болийташ теркам тIалоаттабу Iилмеи техникеи дегIайоалаяра. Советски Iаьдала шовзткъе ткъеста шу — из йолалуча хана 12 эзар киловатт низ хиннача Каширски электростанцегара 6 миллион киловаттал тIех низ болча Саяно-Шушенски ГЭС-га кхаччалца бола никъ.

Из ба — 20-низ болча путиловски тракторгара 300-низ болча «Кировцага», йовзаш йолча «полуторкагара» 120 тонн мукъ кхухьача автосамосвалашка, автомобиль сагна сиха лийнача самолетацкара оазал сихагIа лелача лайнерашка кхаччалца бола никъ. Советски Iилма тIеххьара толам ба космос карaерзаяр.

Парте декхар оттаду дIахо а Iилма-технически прогресс лакхъе, Iилма тохкамий эффективность айе, Iилмаца карагIдаьннар халкъа боахама сихатIа юкъедоаладе. Из экономика дегIаяра керттерча проблемаех цаI я, иттлагIча пятилетка планаш, коммунизм хьалъяра планаш толаме кхоачашъяра тешшаме средство я.

Новкъостий! ИттлагIча пятилеткех дувнаш, вай тахан цун планаш Iалаьмате йоккха хилар белгалдаь ца Iеш, из кхоачашъеш хьахиина хьалхара дикадараш а белгалле йиш йолаш да. ДIабахача 10 бетта халкъа боахам дегIабовлабара итоташа тешал ду пятилетка дика дIайолаялара. Керттерча хьоккхамашта хьалхарча шера план хавал хьалха кхоачашъеш я.

Массаза а санна, пятилетка бахьан лоаттабеча къовсаме хьалхарча мугIарашка боагIа вай турпала болхлой класс. Октябра цIейна бахка ма-боагIа накъа боагIа болат лоаладераш, шахтераш, машинашъераш, энергетикаш, химикаш, гIишлошъю, транспорта, бувзама, яйтачеи кхачачи промышленноста, наха гIулакх дара сфера, кхыча отраслей болхлой.

Мехка промышленносто хавал хьалха кхоачашъяьй 10 бетта план. Производства продукци оттаьча заданел дуккхагIа тIаккхийтар. Реализаци вра план тIеххоачашъяьй ерригача промышленни министерстваша, ерригача союзни республикаша. Вай сийдолча столица — турпала город Москвaи къахьегамхоша задании социалистически декхараши хавал хьалха тIеххоачашдаьд аьнна тахан белгалдоаккхаш дега тоам хул.

Болх бе йолаялийтай бIаьш керда фабрикаши, заводаши, цехаши, производстваши, рудникаши, шахташи, культурно-бытовой объекташ. Эзараш километраш дIаьхденнад болата наькъаш, мехкдаьттаи — газеи проводаш. Халкъа эша товараш промышленни хьалелга шерденнад. Уж дIадахача

(Йистедоалар 2-ча оагIо тIа).

СССР ОБОРОНА МИНИСТРА

ПРИКАЗ

1976 шу 7 ноябрь № 240 гор. Москва.

Новкъостий салтийи матросаши, сержанташи страшинаши!

Новкъостий прапорщикаши мичманаши!

Новкъостий эпсараши, инаралаши, адмиралаши!

Тахан советски халкъои цун тIемахошеи, вежарашка долча социалистически мехкий къахьегамхоша, дерригача прогрессивни адамлено торжественно дезду Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 59 шу.

Сийлахь-бокхача Октябра цIей вай мехко белгалду КПСС XXV съезда исторически решенеш кхоачашъяра дерригача халкъо къовсам лоаттабеча хьале. Парте хьалха даьхача коммунизм хьалъяра декхараша, дегаш ураувттадеча съезда идеяша кхы а чIоагIагIа айдаьд советски халкъа политически къахьегамеи хьинар. Iалаьмате чIоагIа яьржай иттлагIча пятилетка хьалхарча шера заданеш толаме кхоачаш а тIеххоачаш а яра, эффективности балха дикали айяра тIехьара социалистически яхь.

Цу дерригне а советски наьха йиш хилийтай пятилетка дIайолалушше а экономика дегIайоалаеча керда доккхий толамаш даха. Мехкага кхоач планагIа лаьрхIачул дуккха дукхагIа промышленни юртбоахамеи продукци. Хадданза лакхлу вай Iилма, техникаи культураи боарам, тоалуш да къахьегамхой вахара хьал. йоккхагIа хул Советски паччахьалкхеи экономически оборонни потенциал.

Доккхий толамаш даьхад социалистически содружества кхыча мехкаша а. ХIара ди массаз доал чIоагIлу цар политически, экономически, идеологически кхотадалар.

КПСС ЦК-и Советски правительстваи тIагIерттаи леррагIеи чакхйоах парте съездо оттаяь машара, дунеи халкъашта юкъера цхьана гIулакхаш леладара, халкъий паргIатони шоай лоIамагIа хиларан тIехьа дIахо къовсам лоаттабара программа. Советски Союз социализма вежарашка долча мехкашца, машар безача дерригача низашца цхьана хьинаре гIерт дунеи халкъашта юкъера кхоххам кIаьдбара процесс дIахо кIоаргъе, тайп-тайпара общественни строй йолча паччахьалкхенашта юкъера цхьатарра бокъо йолаш гIулакхаш леладара отношенеш дептIа яха.

Бакъда дицдалийта йиш яц империализма ший агрессивни уйлаш ца йиталга. ТIема авантюрашта тIехьа бараша дунеи халкъашта юкъера кхерамзлеи актуальни проблемаш къоастаяра духьале ю, герзашца кийчлулга сихду.

Цу хьалашка Коммунистически партии Советски правительствои мехка оборона чIоагIъяра, цун Герзашцара Низаш эргадоахащ тоадара хадданза йоакхо ца йича ялац.

Коммунистически партена гонахьа айхха кхотабенна, ший халкъа коммунизма гIулакха доазув доацшаш мутIахьа бола советски тIемахой тIехьа тIайоагIача хана а фе латтаргба советски халкъа машаре къахьегам лорабеш. Уж моллагIча минута кийча ба вежарашка долча эскарий тIемахошца оагIув оагIох а теха шоай патриотически интернациональни декхар кхоачашде.

Новкъостий Эскареи Флотеи тIемахой!

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 59 шу дизарца моаршай а луш даькъала дувц аз шо. ТIемеи политически кийчо еча, хIанзара герзи тIема техникеи караерзаеча, тIема дисциплина чIоагIъечеи тIема кийчо айечеи оаш керда толамаш дахар лов сона.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 59 шу дизар белгалдоаккхаш **ПРИКАЗ ЛУ АЗ:**

Тахан 7 ноябре моттигерча ханах 20 сахьат даьлча вай Даьхеи столице — турпалча городе Москве, союзни республикай столицашка, турпалча городашка Ленинграде, Волгограде, Севастополе, Одессе, Новороссийске, Керче, турпалча крепосте Бресте ткъаь иттазза йоккхий топаш кховсарца салют е.

Даькъала хилда турпала советски халкъи цун сийдола Герзашцара Низаши!

Сийле хийла Советски Союза Коммунистически парте — ерригa вай коталонаш яхара дегаш ураувттадечоаи уж йоахилга вIаштIехьдоахачоаи!

СССР оборона Министр Советски Союза Маршал
Д. УСТИНОВ.

ГРОЗНЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНИ

5 ноябре М. Ю. Лермонтова цIерагIча республикански театре хилав сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 59 шу дизара хетаяь Грознерча партийни, советски, общественни организацеша къахьегамхой викалаши цеи Грозненски гарнизона бIухошцеи цхьана яь торжественни заседани.

Сийлахь - боккхача Октябра 59 шу дизара хьакъехьа доклад йир КПСС обкома бюро члена, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела М. А. Керимова.

Торжественни заседане дакъа лоцаш хиннараш М. Ю. Лермонтова цIерагIча театро оттаьча спектаклага хьежар.

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРО СИЙРДАБОАХ КОММУНИЗМАГА БОДА НИКЪ

(Йистедоалар. Доладур 1-ча оагIо тIа).

шера цу хана арахийцачул 3,5 миллиард сома дукхагIа арахийцад.

Кердача пятилетка хьалхара шу белгала да болхлоша, инженерашеи, техникашеи, Iилмахошеи конструкторашеи — социалистически индустре берригача болхлоша кхоллама дукха хьокхамаши энтузиазми гойтарца. Даьхен низ чIоагIбе, сийле ебае гIертарца. Даьхено чIоагIа лоархIа а лоархI баркал а оал царна!

Ер шу хоалуш хьокхамаш дахарца белгала да юрта боахаме а. Хаоттам во хилар бахьан дукха халонаш ла йийза яле а, дIалахача шера чIоагIа эттача йокъало даь эе хоалуш хиннадале а, лаьтта леладераишта мегар ялат, боамби, кхыйола юртбоахама культураш хьалкхее а дика хьувкъам чуба а.

Эггара хьалха ала деза ялат леладерий толамех. Вай парте лийрхIа а лийрхIад лерхIа я лерхI ялат доаккхилга юрта боахаме беча балха керттера участок. ХIаьта хIанзарча итогех бокъо а йолаш доккхал ле мегаргда. ЦхьоалагIча ноябре мехка гулдаьд 220 миллион тоннал дукхагIа ялат, цу тIа а Къулбехьа хьажкIаши дуген хIанз а чуэцаш да. Паччахьалкхен ресурсашка хьачукхаьчад 91,7 миллион тонн ялат, е 5,6 миллиард пунт.

Советски наха чIоагтIа дега тоам хинна тIайийцар Даьхенна 52,5 миллион тонн товарни ялат денцача Российски Федераце къахьегамхошта карагIдаьннарий хьакъехьара хоам. Массанена ховш да, мехка ялата ресурсашта юкъе Поволжье, Къулбехьарча Урала, Кубяна, Дона, Центральночерноземни зона лаьтта леладераша мел доккха дакъа дихьад.

Доши гIулакхи цаI хилар Iалаьмате дика хьахьекхар Казахстана ялат кхедераша. Цар дикка тIехкхоачашдаьд шоай декхараш — заготовительни пункташка дIадахьийтад 29,5 миллион тонн дика ялат.

Дика хьувкъам кхебаьб Украина лаьтта леладераша. Царгара Даьхен амбарашка кхаьчад 15 миллион тонн гаргга ялат, хIаьта шекара свеклаш йоккилга 50 миллион тоннага кхоачаш да. Сийленца кхоачашдаьд ялати лаьттанцара йоала кхыйола продукташи йохкара тIайийца доккхагIдола декхараш ерригача кхыча союзни республикаша.

Толамца лел боамбе кхашка къахьегашбарий гIулакхаш. Октябра 59 шу дуза ха хьатIакхоачаш заготовительни пункташка дIабахьийта баьннаб 8 миллион тонн гаргга боамби бедал. Цунах 5 миллион тонн гаргга «кIай дошув» Узбекистана боамби лелабераша дIадахьийта да.

Къаьстта белгалдаккха безам ба са укх шера ялат чуэца ха дерригача халкъо хьинар айдаь къахьегаш хиларца белгалйоалаш хинна хилар. Леонид Ильич Брежнева Казахстана партийно-боахама актива совещане даьча боккха чулоацам болча къамаьлю, производстве хьалхалаттарашка цо дег тIара кхаьийтача моаршалаша берригa мохк тохабалийтаб. Колхозий совхозийн къахьегамхоща цхьан мугIаре а болаш мехка кхашка хьинаре къахьегаш хиннаб тороданкара болхлойи гIулакхера нахи, студенташи дешархойи, Советски Эскара бIухой. Хьувкъам бахьан лоаттабаь къовсам бокъонца вIаштIехьбоаккхаш хиннаб коммунисташ, юххьанцара организацеш, районий, областий, крайй, республикай партийни комитеташ.

Тахан белгал ца доаккхаш дита йиш яц бIарччача шера фермашка болх беча колхозхошеи совхозий болхлошеи чIоагтIа низ тIабахийта хьега къа. ДIадахача Iай доакъар ца тоъар бахьан долаш наггахьа мара ца хулача тайпара хала дар хьайбаш Iангара даха. Цу хьалашка хьайбаш леладераша хьинар кхо ца деш, шн кулг вIашка ца дуллаш къахьийгар. Бакъда хIаьта а хьайбай продуктивности продукци йоаккхалген кIезиг ца долийташ чакхдовла вIаштIехьдалалзар. ХIаьта, из, кхетадеш ма-хиллара, баха нах дулхаца, цхьайолча кхыча продукташца Iалашбара Iаткъанза дисанзар. ХIанз, доакъара запас тешаме Iалашъяьча хана, хьайбаш дукхагIа хулаш доагIа, хьайбай боахамера хьалаш тоалуш латт.

Пятилетка юртбоахама хьалхарча шера хьокхамаша тешал ду цIаккха ца хиннача тайпара хала этта хаоттама хьалаш бахьан хьахиния пIенхашттара халонаш эша а яь дIахо даха вай вIаштIехьдаьнна хилара. Цу дерригенеша цIаьккха а кхы цIаьккха а тешаме бакъду парте хIанзара аграрни политика, КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) Пленумо дIаболабаь никъ нийсен эффективнии хилар. Парте дIахо йодача хана а леррагIа чакхбоахаргба из вахаро техка бола никъ.

Новкъостий! Тахан вай дувнача халкъа боахам дегIабоагIача даьхача толамех кхоачам баьи сатедаьи Iе йиш яц. ХIанз, эффективностан дикалаи тIехьа шерра къовсам баьржача хьалашка, производства дерригача доакъошка хIара къахьегача коллективе хьалда дола гIулакхаш де леза парте ЦК октябрьски Пленуме къаьстта теркам тIабахийта йола экономически гIулакхий эггара хьалхарча аргIанара проблемаш кхоачашъяра.

Эггара хьалхарча аргIана хьалхашка отталу капитальни вложеней эффективность лакхъяра, керда объекташ хьальяра ханаш лоацъяра, яь яланза йола гIишлош сихагIа яьяхара, йолаш йола предприятеш технически кхы а эргаяьха тоаяреи царна реконструкци яреи декхараш. ДаззагIа Iалашде доагIа мехка бедал, доагор, энерги, металл, эшара хьашташ, цу цхьан ханна царех кхом беш пайда эца гIорта а деза.

Юрта боахама даькъе, октябрьски Пленуме оттадаь ма-хиллара, мохк тешшаме кхачанцеи юртбоахама бедалцеи Iалашбергболаш чIоагIде а дегIадоаладе а деза ялат доаккхаш даьха толамаш, дикка дукхагIа яха еза хьайбашкара йоала продукташ технически культураш, коартолаш, баьцадаараш, сомаш.

Лаьттах, производствана мелиораци, химизаци, механизаци яра, юрта эшача кхыча хьашташта паччахьалкхено къоастаеча материально-техническии финансовни йоккхий ресурсех дикагIа, эффективнегIа пайда эца декхарийла ба юрта боахама болхлой. ТIагIертта бе беза Российски Федераце Iаьожа доацача лаьтта зона эргаяккхара тIадерзадаь гIулакхаш кхоачашдара беш бола болх. Юрта боахама интенсификаци яреи эффективность лакхъяреи гIулакха тIехь керттера лоархIам болаш я боахамашта юкъерча коопераци агропромышленни интеграцеи ларда тIа юртбоахама производствана еш йола специализаци концентраци.

Лоаца аьлча, цу даькъе бе безар дукха болх ба. Из бара оарцагIбаха беза эггара хьалхарча аргIана юрта боахама, хIаьта цунца дувзаденнача доакъой а къахьегамхой. Из бара тIабахийта безаргба дерригача советски халкъа низ а. Октябрьски Пленуме цIаьккха а белгалдаьккхар вай ханарча боарамга кхоачаеш вай экономика аграрни сектор дIаоттаярал саготагIа хIанз декхар ца хилар.

Партенеи мехкаи хьалхашка латтача доккхийча декхарашка хьежжа дIахо а тоабанза баргбац организаторскии идейно-кхетамеи болх, шерагIа йовржае еза социалистически яхь, новкъоста Л. И. Брежнева парте XXV съездеи КПСС ЦК октябрьски Пленумеи оттадаьча дIадехараша ма-яххара планировани е еза, ерригa боахама механизм вIаштIехьяккха еза. ЦIаьккха а цIаьккха а анализ е еза Iоаьча опыта, дика мел дар гучадаккха а чIоагIде а деза, дерригa чура кхоачамаши торонаши гIулакха юкъе яхийта еза, тIагIертта дIадаха деза, новкъаде а, боахамеи культурни вахареи цхьайолча участкашка хIанз а тIехьа кIезига доаца кхоачамбоацараш.

Дувцар да, ма-дарра аьлча, вай строя совленех кхы а биззагIа пайда эцарах, мехка экономически низ кердача лагIа тIа баккха безаш хиларах, цу ларда тIа советски наьха вахар кхы а дикагIа; кхы а дIаьхегIа хилийтарах. Цул лоархIамегIа декхар, новкъостий, коммунистий парте хинна а дац, да а дац.

Халкъа долча берката еза йоакхонна тIаберзабаь ба цун берригa болх. Парте XXV съезде оттаяьча социально-экономически программага хьежжа укх шера дIахо а лакхбаьб советски наьха вахара материальнии культурнии боарам. Лакхъеннай бахача наьха реальни доходаш. Лакхденнад болхлойн гIулакхерча наьхеи алапи, колхозхошта къахьегарах доагIар. ДIахо а дегIаенай образовании унахцIено лораелгеи. Халкъа вахара боарам дIахо а лакхбара гIулакхашка советски паччахьалкхено укх шера дIадохийта ахча хIама ца эшнаш пхи миллиард сом хургда. Хьалха а сиина йоккхий я нах чубаха цIенош хьалдара масштабаш.

Iалаьмате чIоагIа терко ю партеи советски паччахьалкхенои кхалнаьха къахьегама хьалаши быти тоаяра, даим йоакхо ю кхувш йоагIача тIехьен. ХIанз школе даха ха йоацача берий учреждениешка хьалкхедеш да 11 миллион совгIа советски бераш. ДукхагIа хулаш латт юкъера школаш, пионерски лагераш, кхелетараштен кагирхоштеи йола спортивнии дарбан-къахьегамеи базаш. Алхха укх шера паччахьалкхен рузкъа дIа а дохийташ, хьалъяь болх бе йолайолийтаргья 1 миллион 200 эзар моттиг йола юкъаробразовательни школаш, цу даькъе юрташка 700 эзар гаргга моттиг а, йолаш.

Наха чIоагIа хоатташ дола товараш дукхагIа лоаттаде даьннад. КПСС ЦК октябрьски Пленуме цу проблемана керттера теркам тIабахийтар. Цига белгалдаьккхар уж товараш арахецара оттаяь планаш минимальни лархIа езаш хилар. Цу даькъе чIоагIъяь йола дукхалеи дикалеи заданеш, шеко йоацаш, кхоачашъяйтара цIенхаштта тIахьожам лоаттабе беза. Министерстваши ведомстваши декхарийла я планал тIех из продукци арахецара резерваш хьалаха, къахьегамхошта эша товараш дикеи йоагIача ассортиментахи хилийтар духьа мел эшар де. Из — эггара хьалхарча аргIанна партийни, советскии боахамеи органий керттера декхар, боккха политически лоархIам бола гIулакх.

Новкъостий! Октябрьски революце исторе чухьа эггара хьалха къахьегама нах са а кхеташ, шоай таханеи кхоанеи хьалъе баьхар. Социализм — коммунистий парте кулгалца керда вахар хьалдеш боаккхача къахьегамхойн царна йолеи общество.

Вай социалистически Даьхен дерригa истори — из халкъа турпалеи хIама хьакхолларен летопись. Революце хьалхара шу дузаш «Правда» газето яздора: «Буржуазни лаьттан кIалхара, плиташта кIалхара сийнача блузаи сермяжнии къахьегама сийлахь-боккха, Iалаьмате чIоагIа, цхьаннена эшалургбоаца низ хьалгIеттаб... Ца воалаш болх баьча станокахи крепостной нохарахи мукъаваьнна болхлои ахархои шоай лоIамеча къахьегамга кхаьчар, уж шеррача кердача, сийрдача вахара цаькъ тIа баьлар». Иштта хьалде доладелар мукъадаьнна халкъ социалистически дуне.

Октябра хьинари турпалаи яхаш а дегIаухаш я я вай заман къахьегама гIулакхашка, шерра яьржача социалистически яхье, наьха патриотически боламашка. Боккха халкъ-боахама лоархIам болаш я встречни планаш, доккхагIдола социалистически декхараш. ТIа-тIа шерагIа баржаш латт рационализаторийи изобретателийи болам. Къахьегам кхетамца вIаштIехьбаккхарахи дисциплина дика хилари, общественни доаляхьеи дас саппа доал дар — из дерригa белгала да тахан производстве хьалха латтараша, миллионаш болча къахьегамхоша беча балха тIа.

Болхлой, колхозхой, интеллигенце айденнача творчески хьинаро, уж кхетамца гIулакх хьаллоацаш хиларо вай парте XXV съездо оттадаь декхараш кхоачашдергхиларах чIоагтIа тешам чубоссабу. Дог айденна а ший лоIаме а волча саго хьегача къих доккха беркат доал. Цунах латт шийй исторически лоархIамга диллача цIаккха мах баь варгноаца Советски Iаьдал лаьттача дерригача шерашка а, цу даькъе хIанзарча шовзткъей ткъестлагIча а вайна карагIдийннарий белггала бола хьаст.

Шерагара шерага низ болашагIен сий долашагIен хулаш латт Сийлахь-доккха советски халкъ. Шерагара шерага хозагIен чIоагIагIен хулаш латт Октябра Даьхе.

строях доахкача кхыдолча а воча хIамаша миллионаш а миллионаш а болча нахага тIа-тIа къаьгагIа дIагойт капитализм тIехьле йоацаш йолга. ХIанз цIаккха а ца хиннача тайпара гуш да капитализм — кхоане йоаца общество я яхаш дувцар бакъдолга.

ХIаьта социализм, кердача строя хIама хьакхолла торонаш геттара я шерагIа хьаеллалуча хан чу еннай. Цунна тешал ду кортамукъача халкъашта исторически карагIдаьннараша, боахамеи культурни масштабаша, хIанз социалистически содружества мехкаша кхоачашдеча социально-экономическии идейнокхетам баларен декхараша.

Социалистически дегIаахар чIоагтIа сихду вежарашха долча мехкаша айхха, массе оагIорахьа цхьана гIулакхаш леладаро. Кердача лагIа тIа доладаш латт СЭВ доакъашхоша — паччахьалкхенаша вIаши цхьана леладу экономически гIулакхаш. Вай пхе шерарча халкъбоахама планий координаци елга вIоагIлу. Социалистически экономически интеграце Комплексни программага хьежжа СЭВ-а доакъашхой-мехкаш дIадоладеннад доагора-бедала база а электроэнергетика я, машиностроени а транспорт а, кхачан продукташ а халкъа эша промышленни товараш а арахецара йIаьххача хана лаьрхIа йола программаш кийчъе а чакхъяха а. Уж программаш кхоачашъяро социалистически содружествана хьаел керда перспективаш, боккха экономически пайда бу.

Общественни вахара дерригача доакъошка вIаши цхьана гIулакхаш леладелга хьалхадоахараш а вIаштIехьдоахараш а я коммунистически болхлойн партеш. КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева социалистически мехкий коммунистически партеи кулгалхоща хиннача вIашагIкхетараша, вежарашха йолча партешта юкъе хиннача визиташеи переговорашеи новкъостал ду кхотадалар, доттагIали керда общество хьалъеча вIаши цхьана леладу интернационалистически гIулакхаши айххагIа хилийтар, машара тIехьара арахьара политика чакхъяхар дIахо а чIоагIде.

Антикоммунистически лагерерча политически йоахараш дувцараша социализм во перспектива йолаш я яха дувца дукха ха я. ХIаьта социалистически паччахьалкхений сийлахь йоккха содружество, цар уж сардамаш доахе а, шерагара шу массаза доал чIоагIлу, тIа-тIа сихагIа дегIаух, дунен тIарча событешта цо еш йола дика воздействи цахаддаш лакхлу.

ХIанз дунеи халкъашта юкъе дегIаахаро хьахьокх, социализмана шийгахьа бувлараш ерригача континенташка тIа-тIа дукхагIа корабоагIаш хилар. Цун байракхашта кIал дIаувтт керд-керда халкъаши мехкаши. Октябро хьабийлла никъ, белггала, адамлен магистральни никъ а хинна дIаэттаб!

Советски Союз шеко йоацаш тешаме я Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце хьакхайкаьча халкъашта юкъерча доттагIален вошалеи политикана. Цунца дувзаденна аланза даргдац, вай бехкагIа а доацаш хIанз укх пхийтта гаргга шера Советски Союзаи Китайски Халкъа Республиканеи юкъера доттагIала гIулакхаш толхадаь лоаттадар пайданеи доагIаши доацаш вай лоархIилга. Цу дешах йола вай политики йийцар новкъоста Л. И. Брежнева КПСС ЦК октябрьски (1976 ш.) Пленуме ше къамаьл деш. ЛеррагIа тIехьа латташ хьадоагIа вай советскии китайскии халкъий дикача лоалахой гIулакхаши доттагIали юхаметтаоттадара, хIаьта из вай мехкий овлангарча хьашташа, социалистически интернационализма принципаша ма-яххара а да.

Новкъостий! Советски паччахьалкхен, ерригача социалистически содружества экономически оборонни низ тIа-тIа айлуши чIоагIлуши хилар, социализма мехкаш кхотаденна хилар — адамлен маьршача кхоанех бола боккха тешам, тIемен агрессеи низашта духьала латта керттера низ.

Вьетнама Социалистически Республика — йоккха социалистически паччахьалкхе, Азерча машареи прогрессеи лоархIаме форпост хьаярга кхоачаваьча вьетнамски халкъа исторически коталоно; социалистически паччахьалкхений дезале хьачуенача Лаоса халкъо яьккхача коталоно; Кампучи мукъаяккхаро; Анголе, Мозамбике, Гвинее-Бисау, Зелени Мыса гIайреш тIа неоколониализмаи расизмаи низаш дохадаро — цIаьккха а геттара шаьра бIаргагуш хьахьекхар, хIанзчул тIехьагIа халкъий кхелашта доал деи бехкам боацаш цар бокъонаш IотеIаеи империалистанита могаргдоацилга.

Машара моастагIаша хIиллаши киловзлаши леладеш хьа а, юхасоцалургйоацаш шийна никъ боаккхаш йода машаре дахара принципаш чIоагIъяргахьа леста тенденци. БIубенна ала йиш йолаш да, из тахан дуне дегIадоагIача керттера тенденци я аьнна. Реальность а хинна дIаэттад дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбар. Шерденнад тайп-тайпара социальни строяш йолаш долча мехкашта юкъе цхьана леладу экономическии культурнии гIулакхаш. Дунен халкъашта юкъе дуккха лоархIаме соглашенеш яьй.

Дунен халкъашта юкъе хиннача укх тIеххьарча шерашка баьча дикача лостамах хьахинна бакъахьара хIамаш белгал а доахаш, бакъдар аьлча, тергалде деза кхохкам кIаьдбара гIулакха моастагIаша духьала доаха гIулакхаш. Къаьстта кхераме да хIанз а герзаш сихдаь хьадеш латташ хилар. Америка ВIашагIкхийттача Штаташка Iалаьмате йоккха хинай тIема бюджет. НАТО-на чудоагIача Малхбузехьарча Европа мехкашка укх тIеххьарча пхе шера шозза совгIа дукхагIа хиннад тIема гIулакхашка дIадохийтар. Сихдаь герзаш хьадаро юхадетт дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбара гIулакх дегIадоагIилга, халкъий хьал-торо лакхъяра пайда эца йиш йола ресурсаш кхы тIа а дуккха дIаахийтарга кхоачаву.

Юхабоалаш бац «шийла тIом» юхаоттабара тIехьалаттараш. Кхохкам кхы тIа чIоагII а беш, антикоммунизмаи антисоветизмаи кампани дIайолае гIерт уж. МоастагIала пропаганда, бахача наха идеологически тувлор чудоллара, меттIкIаьлеш дувцара, харц хоамаш дара керд-керда присмаш юкъейоах.

Шеко йоацаш, цу дерригача хIамаша халача хьал тIа оттаду дунен халкъашта юкъера вахар. Цхьабакъда агрессивни гIозарий вIаштIехьдаргдац дунен халкъашта юкъера гIулакхаш унахцIенача наькъагIа лостадеш йола процесс юхасоцае. Машара низаш наступлени еш да, цудухьа цар бакъ гIулакх котдаргдолгах вай дог тийша а да. Кхохкам кIаьдбара гIулакх чIоагIдарай дизза дош а даь дIаоттадаран тIехьарча къовсама керда импульс лу Советски Союза инициативаша, ООН Генеральни Ассамблея XXXI сессе цо еннача предложенеша. Эггара хьалха уж я сихдаь хьадеш латта герз соцадарах, герзаш дIададарах, дунен халкъашта юкъерча гIулакхашка низ юкъе ца баккхара хьакъехьа дерригдунен договор дарах йола предложенеш.

Советски Союз хьашт долча хана кийча я герзашцара низаш цхьатаррарча боараме кIезигде. Дерригача адамашта эггара актуальнегIен лоархIамегIен йолча проблемаех цаI — стратегически герзашта доазув оттадара хьакъехьа керда советско-американски соглашени яр. Из елга тIагIертта вIаштIехьдаккха гIерт вай Владивостоке СССР-ан США-иен юкъе вIаштIехьбаьннача барта ларда тIа.

Дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбара гIулакх дерригача халкъаштеи мехкаштеи гIойле йолаш а данза даргдоацаш а гIулакх да. Итале, ФРГ-е, укх деннoшка США хиннача хоржамий итогаша, общественностага даьча Iалаьмате дуккхача хаттараша хьахьокх, Малхбузен мехкашка баха дукхагIа бола, нах арахьарча политика гIулакха реалистически тенденцешкахьа хилар. Теша ловра цу мехкий кулгалхоша хьалхагIа вIаштIехьбаьнна барт, белггала аьлча, хельсински ТIеххьарча акта положенеш кхоачашъергхиларах, машаре дахара принципий ларда тIа латта паччахьалкхенашта юкъера гIулакхаш машари вIаши юкъе цхьана леладу бувзамаши чIоагIдар духьа дIахо а дегIаахийтара данза даргдоацар дергхиларах.

Новкъостий! ЧIоагIа, нийсхон машари социальни прогресси бахьан долаш лоаттабеча къовсама хьинаре доакъашхой а хинна дIаэттад вай деношка колониальни Iазапах мукъадаьнна халкъаш. Из а — иштта Сийлахь-боккхача Октябрах хьахиннача хIамаех цаI.

Духхьал Октябрь ба хIанз чакхйоалаш латтача колониальни импереш йохара процесса юхьиг дIайолаяьр. Бокъонца цхьатаррарча бокъонегIа дола, вIаши лархIара ларда тIа латта гIулакхаш Азе, Африка, Латински Америка мехкашца тессар исторе чухь эггара хьалхара паччахьалкхе вай Даьхе я. ЧIоагIлуши дегIаухаши да уж гIулакхаш. Из къаьгга хьахьокхаш дола масал — дукха ха йоацаш Советски Союзе вена хиннача Анголa Халкъа Республика президента новкъоста А. Нето визита итогаш, СССР-ан халкъа Анголанеи юкъе доттагIала хьакъехьа даь Договори кхыйола соглашенеши.

Советски Союзо, социализма мехкаша ма-могга хьаллоац халкъий кортамукъален болам, империализмана духьалара, цун диктатеи гегемонеи политикана духьалара цар къовсам. Тахан, Октябра 59 шу дузача дийнахьа, вай цIаьккхаз а дIагойт африканеки халкъаша империалисташта духьала лоаттабеча къовсамца йохаргйоацаш солидарность воай хилар. Царна тIехьашка а латташ цу халкъий кхелаш къестае, расистски режимашта пайдае йола решенеш царех хьоарчае империалистически гIозараш мичча тайпара гIертара духьала да вай.

Дунен халкъашта юкъерча экономически отношенешка цхьатарра бокъо йоацеи эксплуатаци еш йолеи моллагIа а гIулакхаш дIадаха яхаш колониальни Iазапа кIалхара даьннача мехкаша дIадехар нийса лерхI вай. Хоаш ма-хиллара, Советски Союзо цу деша хьакъехьа дукха ха йоацаш лаьрхIа заявлени яьй.

Вай тийша да, машареи социальни прогрессеи гIулакха юкъе хьош дола доккха дакъа Гаргарча Малхбоален проблема цийсхонца къоастаяр, цу районера империалистически агресси соцаяр, цун дерригача халкъашта кортамукъа хилеи шоай лоIамагIа дахеи законни бокъонаш Iалащъяр хургхиларах. Цунга кхачара тIаерзаяь я Женевски машара конференце болх юха дIаболабе аьнна вай енна предложенеш а.

Дерригача дунен прогрессании низашца цхьана советски халкъо вий кхайкаю Чилей а, хIанз а шоай безам бари законах доацари леладеча кхыча мехкий а реакционерий оакхарий хьисаперча гIулакхашта. Вайна тешшаме хов: машарген паргIатонгеи кхача халкъаш гIертилга мичча тайпара а реакци тоIаде гIертилга чакхдаргдоацилга. Истори дIахьалхашкахьа додилга цхьаннена а соцалургдац!

Новкъостий! Сийлахь-воккхача Ленина белгалдаьхад: демократически машара Iалаьмате боккха низ латт халкъаша, эггара хьалха дерригача мехкий болхлой классо из хьаллоацаш хиларах. Вай деношка из къаьстта дика гуш да.

Дунен халкъашта юкъера болхлой болами цун денале авангард — коммунистически партеши — керттера низ ба тIемеи герзашца кийчлулга сихдареи империалистически политикана духьала, халкъашта юкъе чIоагIеи йIаьххача ханеи машар лоаттабара тIехьа лоаттабеча къовсаме. Из цIаькхаз а тешавеш хьахьекхар машара, кхерамзлен, цхьана гIулакхаш леладара, социальни прогресса Европа бахьан лоаттабеча къовсамера юкъара де лерхIаш белгалдаьча Европа коммунистически болхлойн партеи Берлински конференце.

Вай парте ший декхар лерхI

конференце хьалха даьха декхараш вахаре кхоачашдайта гIертилга. Цо марксизма-ленинизма принципий ларда тIа, машар, демократи, къаман ший лоIам, социализм бахьан лоаттабеча къовсаме де лерхIача юкъардарий духьа дIахо а низаш тIаухийтарга вежарашха йолча коммунистически партешта юкъера гIулакхаш чIоагIдара.

Буржуазни идеологаш ка маьхал ца йоалш гIерт дунеи дуккхача мехкашкара революционни-кортамукъален къовсам тIа-тIа чIоагIбалар эрахьара «Iоаткъам» хилар да ала. Цо саг Iехавергвац, капитализма бокъонца дола гIулакхаш, вIашдухьаленаш къайлайохьалургьяц цунна. «Революцена заказ дац, — белгалдаьхад Владимир Ильич Ленина, — революци наьха эгIазал экхарах хулаш я». (Соч., биззагуллам т. 35, оагI. 117).

Революционни процессе машара гIулакхя, кхохкам кIаьдбара гIулакха духьала я яха буржуазни пропаганда тезисаш шоаш ма-ярра харц я. Ма-дарра аьлча демократе низаш, паргIатони прогрессеи низаш котдаьннача чIоагIлу машара гIулакх а. Ший аргIанна машар чIоагIбар паргIатон, демократе, адамлен вахара хьашташа дIа ма-дехха да.

Октябро кхайкаяь демократически машара идеяш тIа-тIа дукхагIа низ болаш йоагIа. «Дунен халкъашта юкъерча гIулакхашка вайна карагIдаьннача керттерчох дийцача, — белгалдир КПСС ЦК октябрьски Пленуме ше къамаьл деш Леонид Ильич Брежнева, — цIенча дег тIара ала йиш я: кхыча социалистически паччахьалкхенашца цхьана, машар безача, реалистически уйлаш йолча дерригача низаша хьал а лоацаш вай низаш тIадахийтарах **ядерни тIема кхерам гаьна баккха, машар кхы а тешамегIа, кхы а чIоагIагIа бе мегар»**.

Советий мехко дIахо а лакха айяь хьоргья машара, демократе, социализма байракх!

Социализми машари вIашагIдала йиш йолаш дац

Новкъостий! Октябро котало яккхарои Советски паччахьалкхе вIашагIйолларои дуне общественни дегIакхувлача керда зама хьайийллар. Вай революце, социализма хьалхарча мехка дерригдунен-исторически толамий влиянегIа чIоагтIа дегIабера халкъаша лоаттабу кортамукъален къовсам. Эргаяла йолаелар дунен халкъашта юкъерча гIулакхий ерригa система а.

Машарах дола декрет тIайийцача Советски Iаьдала хьалхарча дийнахьа денз машарах агрессеней духьала, халкъий социальни къамани паргIатон тIехьа цIенхаштта латташ хиннай вай партеи правительствои. ДIадахача 59 шера из ленински политика Советски Союзо чIоагтIен леррагIен чакхъяьхай. Вай ханара цуи маIан хьагойт КПСС XXV съездо тIайийцача машари дунен халкъашта юкъе вIаши цхьана леладу гIулакхаши, халкъий паргIатоннеи кортамукъаленнеи тIехьа дIахо а къовсам лоаттабара программа.

Социализми машари вIашагIдала йиш йолаш дац. Эггара прогрессивнегIа, эггара гуманнегIа йола общественни строй, берригача къахьегамхой хьашташ кхоачашду строй хиларах тарра ший социальни маIанга диллача а машара чIоагIале йолаш юс социализм. Ерригача континенташкарча наьха уйланей дегайн ше чIоагтIа влиянии еш хиларах, цо шийна карагIа мел даьннараш машараи прогрессаи гIулакх дара тIадерзадарах, машара тIехьара арахьара политика хьинаре чакхъяхарах из мисси эффективно кхоачашъе йиш йолаш я социализм.

Тахан реальни социализм — къахьегача халкъа бе йоалла Iалаьмате йоккха промышленни потенциал, экономически дегIаахара тешшаме а лакха а темпаш. Из массанена а хьабе болх хилар, къахьегамхой вахара хьал цахаддаш тоадалар, саг кхоанeнах бIубенна хилар. Из гражданий бокъонца цхьатара бокъонаш хилар, дизза дола духовни вахар.

Шерагара шу массаза доал социализмо тIа-тIа дукхагIа тешавеш хьахьокх капитализма хьалхашкара ше совленаш. Капиталистически система юкъара кризис дIахо а кIоаргъяларо, дуккхача наха хьабе болх ца хиларо, валютни кегаро, къахьегамхой вахара хьашташ IотеIадаро, буржуазни

Партеи халкъеи йохаргйоаца цхьоагIо — вай коталоний тешам

Новкъостий! Социализми коммунизми хьалъяра дерригача доакъошка советски халкъо яьха исторически коталонаш, дунен халкъашта юкъерча арене вай мехка позицеш чIоагIъялар хьахиннад ленински никъ, Коммунистически парте хьаькъале политически кулгал бахьан долаш.

Вай парте ший сийлахь гIулакх дизза кхоачашду. Ший турпала истори хьайолаелча денз дуне революционни дегIадара хьалхарча мугIарашка йолаш хьайоагIа из.

Духхьал КПСС-о хьалххара боалабаьб къахьегамхой социалистически революце коталонга, гIоттадаьд халкъ цо даьккхар лораде.

Духхьал КПСС эттай лаьттан тIа эггара хьалхара социалистически общество хьалъяра керте, Iалашдаьд вай ерригa союзни республикаш сихха дегIайоалаелга, цун хьалхленца советски халкъо хьалъяьй дегIаена социализм.

КПСС хьалхленца эггара хьалха коммунизм хьалъеш боал Советий мохк.

ХIанз вай парти, 16 миллион гаргга дага латтар, лоIам, чакхдоаха гIулакхаш цаIаш долча, чIоагтIа кхотабеннача, цхьа уйла йолча коммунистех латта низ бола союз я. Цун берригa болх бу вахара реально эшарашка, къахьегамхой хьашташка хьежжа Маркса-Энгельса-Ленина сийлахь-боккхача хьехама ларда тIа.

Партеи мехкеи хьадаьд къахьегамеи политически хьинар чIоагтIа айдара дола дика хьалаш, вIаши лархIареи хьаллацареи, доагIар хьадехареи принципиальностеи атмосфера. Юха метта оттаяьй, чIоагIъяьй, леррагIа дегIайоагIа партийни вахара ленински нормаши кулгалдара принципаши. Центральни Комитето, цун Политбюро боккха болх барах, политически хьаькъалцеи гаьнардар гуши, кIаьд ца луш, творчески а де лерхIачоа тIаберзабаь а КПСС ЦК Генеральни секретара Леонид Ильич Брежнева ше беча балхах хьахинна да уж дерригаш.

Леонид Ильича цIераца дувзаденна да СССР Коммунистически общество хьалъеча карагIдаьнна доккхий гIулакхаши дунен халкъашта юкъерча арене хинна позитивни хувцамаши. Вай мехка, коммунистически болхлойи боламе, дерригача дунен къахьегамхоша новкъост Брежнев чIоагтIа лоархIаш хилар тохкамех чакхваьнна марксист-ленинец, машара тIехьара цIи хеза къовсамхо хилара тарра цунна карагIдаьннарий бе а боагIаш беш бола мах ба, цар хьахьокх вай парти чIоагIа сий долаш хилар.

Советски Союза Коммунистически парте сийленца кхоачашду ше халкъа баьчча хилара декхар, нийса дIа а хьокхаш леррагIа лораду берригача къахьегамхой хьашташ, эггара хьалха из классови позицеш тIа, пролетарски интернационализма позицеш тIа чIоагIа латташи цIаккха а цхьаккха тайпара а царна тIера ца йоалаши из хилар бахьан долаш.

Болхлой классен дерригача халкъеи авангард йолча вай парте хьисап гуш да цун социальни составага диалача а. Политически эггара сакхетам болаши дикагIа вIаштIехьъяьккхаи, нах дукхагIа юкъе боагIаши йолча болхлой классера ший мугIараш хьалдуз парте. КПСС мугIарашка оагIув оагIох а теха хьалха латтача болхлоща цхьана коммунизма идеяш кхоачашъяра тIехьа къовсам лоаттабеш ба колхозхойи халкъа интеллигенцеи дикагIбола викалаш, бIаь совгIча къамийи народностий нах. Из — вай общества ерригача классашцеи слоящцеи парте айхха бувзамаш хилар хьахьокхилга, советски халкъ дуккхача къамий социалистически цаI болча дезале кхотабара бола цун боккха лоархIам хьахьокхилга.

Парте член хилар — из да, КПСС XXV съезде белгал маьдаккхара, лакха идейни, хьинар дола бIухо хилар, коммунизм хьалъеча хьалхарча мугIаре латтар. ХIара коммунисто ше ца кховеш къахьегарах, цун общественни хьинарах, шийгара а новкъостащкара а доагIар хьедегаш из хиларах, дисциплина йолаш а кхоачамбоацаращца машар боацаш а из хиларах латт хIара партийни организаце, ерригача парте денал айдара хиланза даргдоацар.

КПСС беча балха стиль ленински стиль я. Из хьахиннай марксистско-ленински теореи практикаи йохаргйоацача цхьоагIон ларда тIа. Ше маярра хьагучайоал из стиль парте организаторски идеологически балха тIа, кадровой политике. Болхлой харжара, дIаюха нийсбара, кхетам балара, тIадиллар кхоачашдарга хьажари критикеи самокритикеи дегIайоалаяра халданза теркам тIа а бохийташ, парте лораяра а тешам болара а гIулакх леладу кадрашца царгара доагIар чIоагтIа хьа а дехаш; уж профессиональнии идейно-теоретически дегIаахара йоакхо а еш. XXV съезд хиннaчул тIехьагIа Центральни Комитето отта а даь кхоачашдеш да парте балха ерригa оагIонаш эргаяьха тоаяра гIо деш дола лоархIаме дуккха гIулакхаш.

Доккхий а бехктокхаме а декхараш кхоачашду КПСС-о къахьегамхошта коммунистически кхетам балара хьакъехьа. Партийни организацеша данза дарг мел доацар ду парте идеяш. XXV съезда идеяш хIара советски сага кIоаргга йовзийтара, цун практически балха тIа, хьаьддача гIулакхаш тIа коммунистически сакхетам хилийтара. Цар боккха болх бу массе а оагIорахьа дегIаенача сага, коммунизм хьинаре хьалъечоа, буржуазни идеологе гучадоахараща, вай дIахьалхашка дахара новкъарлоаца машар хургбоацача патриотаи бокъонца волча интернационалистаи кхетам балара. Цу балха тIа боккха лоархIам болаш я массовой информаце средстваш, советски литература, искусство, культура учреждениеш. Коммунизма идеалийи нравственни принципийи уйланца саг хьалкхевар — из вай общества кхоанен еш йола йоакхо я. Из дара парте кхобац низ а ха а. Партеи халкъеи бутув цхьоагIо хадданза гуш я КПСС гонахьа вай мехка ерригa паччахьалкхени общественнии организацеш кхотаяларца, цун политика кхоачашъяра, общественни паччахьалкхени гIулакхашта юкъе къахьегамхоша хьинаре дакъа лоацаш хиларца.

Парти социалистически демократе принципаш керттерча даькъе лелаер, из хадданза дегIаяхара бола тешам ба. Общественно-политически организаце лакхехьара форма ше а йолаш, ший чурча вахарца бокъонца йолча демократизма хьокхам а телаш, цо хадданза йоакхо ю къахьегамхой ерригача объединеней балха тIа демократически гIулакхаш дегIадоаладара.

Коммунистически парте хадданза теркам тIабохийт къахьегамхой депутатий Советий лоархIам лакхбаран цун болх эргабаьккха тоабаран. Цар тIа-тIа дукхагIа пайда эц боахамеи культурни вахареи дешаш къоастадара торонех, шоай балха юкъеоз ткъаь итт миллион саг юкъе вола йоккха актив. ДегIайоагIа депутатий инициатива. ДIадахача пхе шера юкъарчал доацаш цар дакъа а лоацаш кхоачашдаьд боахам дегIаахара тайп-тайпара оагIонаш юкъеозац а къахьегамхой вахара хьалаш тоадара хьакъехьара а дола 1 миллионали 800 эзарнели дукхагIа дола харжархой наказаш.

Парте дIадехарашка хьежжа леррагIа эргадоахаш тоаду законодательство. Краевой, областной, окружной Советий лоархIам а бехктокхам а дIахо айбара тIадерзадаь долча законий проекташ кийчъяра болх дIаболабаьб.

Дикка дукха болх бу советски профсоюзаша. Къахьегамхой хьашташ лорадарца, къахьегама хьалаш тоадарца, хIара болхлочун хьинари организованности айярца ювзаенна цар функцеш дIахо дегIаух. Эргайоахаш тоаю цар структура, колхозни профсоюзни организацей хьинар айдара а уж нах дукхагIа юкъебоагIаш хилийтара а тIаерзаяь мероприятеш чакхйоах. ХIанз профсоюзаш шоай XVI съездага кийчлуш я.

Парте XXV съезда решенеш кхоачашъяра тIехьа лоаттабеча къовсаме кагирхой денале вIаштIехьбоахараш я Ленински комсомол. Советски кагирхой къахьегама хьинар, парте оттадаь декхараш кхоачашдара дерригa низаш дIадала уж гIерташ хилар тешавеш хьагойт БАМ а иттлагIча пятилетка кхыйола а лоархIаме объекташ хьалъеча кагийча нахеи мехкарашеи хьинаре болх баро, студенчески къахьегама семестра итогаша, къоначар творчески лехараша. Вай мехкарча кагирхоша бIубенна дIахо хьу дай гIулакх, Октябра гIулакх!

Ерригача паччахьалкхени общественни организацей болх, къахьегамхоша хIама хьакхоллаш деш мел дар цхьаннахьа тIадерзаду Коммунистически парте.

Халкъа хьаштаща боарам боацаш мутIахьа хилар, коммунизм хьалъяра тIехьа лоаттабеча къовсаме лерхIачунна тIакхача гIертар, революционности новаторствои, событей а ший балха а мах беча хана принципиальни хилар, доши гIулакхи цаI хилар — уж я вай ленински парте башха-дика оамалаш. Цудухьа ший партех теш халкъ, чIоагтIа хьинар тIадахийта кхоачашду цо белгалдаьраш. Партеи халкъеи цхьоагIонах латт вай ерригача коталоний хьаст, коммунизм толаме хьалъярах бола тешам.

* * *

Новкъостий! Низах тоабенна а болаш Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60-ча шера чубол вай мохк. ДегIа а ух, чIоагII а лу дунен социализм — вай заман общественни дегIаахара керттера низ. Социальни къамани кортамукъален наькъа тIа даьннача халкъий революционни лоIамо хувц планета политически сибат. Из никъ — машареи прогрессеи никъ — къоагабаьб Сийлахь-боккхача Октябра сердалоно.

Октябрьски революце опыт, вай мехка а социалистически содружества кхыча мехкий а, ерригача вежарашха йолча партей опыт исторена юкъеяхай цIаккха а мах баь варгвоаца революционни низий ганз санна.

Из опыт даим йIаьхегIа хул таханарча деной турпала гIулакхашца: КПСС XXV съездо оттадаь декхараш кхоачаш а деш; советски халкъо толаме хьалъю ший коммунистически кхоане. Цунна карагIдувлача доккхийча хIамаша хьахьокх Октябра идеяй, марксизма-ленинизма идеяй эшалургбоаца низ.

Даькъала хилда турпала советски халкъ — коммунизм хьалъеш доаллар!

Даькъала хийла Советски Социалистически Республикай Союз — Октябра Даьхе!

Даькъала хийла Советски Союза Коммунистически парти — сийлахь-воккхача Ленинн парти!

Октябрь са вахаре

* * *

ИРАЗ ДОЛА ВАХАР

СИЙЛАХЬ - ЙОККХАЧА Октябрьски социалистически революци хиннача хена шу даьнна йиъг яр со. Кастказта хетт аз сайга: «Фу хинна хургдар сох Октябрьски революци хиннаецаре?»

Дерригa сай сакхетамера вахар хьайбай боахама дIаденнад аз. Берашха йолча хана денз дIаяхкалла болх беш хьайоагIа со. Духхьашха халонаш нийслацар аьлча бакъдац. Бакъда, дега езаенна хержа говзал дукха езаро эшайора хьалхашка уттта халонаш. Ди тIехьагIа Iоалора балха опыт, цунга хьежжа шура а дукхагIа йоаккхар.

Дукха ха я со Коммунистически парте мугIарашка йола. Коммунист се хиларах тарра даим хьалхарча мугIаре йолаш хьа а еннай. БархIлагIча пятилетка шерашка доккхий толамаш дахарах сона елар Социалистически Къахьегама Турпала цIи. Со хиннай XXIV съезда делегаталла. Цига, съездий Двореце сона елар Октябрьски революце орден. ХIаьта 1966 шера СССР Лакхехьарча Совета депутаталла а хержар со.

Революци ялалехьарча ханарча кхалсага меттадий ишта сий ший хург ма-дий, аьнна. ЦIаккха! ХIаьта деррига сона деннар, са къахьегам безбаьр Октябрьски революци я.

Октябро торо еннай сона дезал дика кхебе а. С. вoI — Барахоев Муса Назрановски мельзаводе бригадиралла болх беш ва, йоI — Тамара иразе ях. ХIаьта со хьалха санна доярkала болх беш я. Тха ферма коллективо толаме кхоачашду Октябрьски революце 59 шу дизара сийна тIаийца доккхагIдола социалистически декхараш.

Аз айса укх шера дош деннад сай групперча хIара IаттагIара 2500 килограмм шура яккха, план 1700 килограмм йолаш. Укх деношка аз рапорт деннад доахангара шура яккхара шера плани 10 бетта доккхагIдола социалистически декхараши айса толамца кхоачашдарах.

Л. БАРАХОЕВА,
«Назрановский» совхоза доярка, Социалистически Къахьегама Турпал.

●

КЕРДАЧА ЗАМАНЦА ГIАБОАХАШ

ПАЧЧАХЬА замалахьа сибарегIа болхаш санна хала эрабовлер нах балха, чIоагIа халача хьалашка къахьегар. Духхьал хьала дай мара бацар цу хана вахарах боккхий беш, ХIаьта уж бIаьхагIа хилийтара къахьега дезар миска барий.

Из зама кхы юха йоагIаргIйоацаш дIаяьаккхай Октябрьски революце. ХIаьта хIанз Iа хьегаш дола къа хьайна да, советски наькъа иразе вахар кхы а хозагIа хилийтара ду Iа хьа мел дер.

Укх шера гIулакхаш во лелац тха. Колхоза кхаш леладераша толамца кхоачашдаьд шоай социалистически декхараш. План 1500 тонн йолаш печчахьалкхенна дIаденнад 2000 тонн совгIа ялат. Цхьан шераи ах шераи кхоачам хиллал тайп-тайпара доакъараш а Iалашдаьд.

ХIанз тха колхоза механизатораш гурахьа дув ялата дIадийна а баьнна бIаьсти юртбоахама культураш дIаера лаьтташ оахаш, фермашка доакъар хьатIадахьаш къахьегаш ба.

Дуьххьал тха колхоза гIулакхашка, юртарча наьха вахарга хьежача дика гу Октябро денна беркат. Массе коашка сийрда йоаг Ильича лампаш, доккхийча цIеношка бах колхозхой, берригаш а дика торонаш йолаш ба.

Я. ИСАЕВА,
Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза юа тIара оалхазараш [illegible].

Тха интервью

ТОЛАМИЙ ШУ

Октябрьски цIейна хетаяь города районашта юкъе лаьттача яхье котбаьннача Октябрьски района къахьегамхоша хьаелларгья 7 ноябре Грознерча къахьегамхой демонстраци. Района къахьегамхоша даьхача толамех лаьца КПСС Октябрьски райкома секретарага Героев Хьадиса Ювсапага массехк хаттар дир тха корреспондента.

Дукхалген дикалген диллача миштай шун балха итогаш?

КПСС XXV съезда исторически решенеш кхоачаш а еш, берригача советски наха санна, мехка экономика легIайоалаеча шоай дакъа юкъехьхуьаш хьабоагIа иттлагIча пятилетка хьалхарча шера тха района къахьегамхой.

Къаьстта чIоагIа айденнадар болхлой, инженерно-техническ балхаш дерий, гIулакхерча наьха къахьегамен политически хьинар революце цIейна сийленца накъабахара яхь яьржача юкъа. Из кхетале хала дац, хIана аьлча Октябра цIи лелаеча тха района цу даькъе кхы а боккхагIа бола бехктокхам тIабужар. Продукцеиа реализаци яра итт бетта планах лоархIа ца ю цхьаь цаI предприяти яц районе хIанз.

Итт бетта план районо цхьайтта ди хьалха кхоачашъяьй. ЛийрхIачул совгIа ехка продукци 1 миллиони 103 эзари сома маьха хиннай.

Балха тIа аьттув балийтача керттерча гIулакхех дувцал газет дешарашта?

Ерригача пятилетка а, цун хьалхарча шера а заданеш кхоачашъяра партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольски организацеша лоаттабеча къовсаме шин белггала моттиг дIалоац «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа яхь лоаттаяра СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химзавода хьалхленца вайцига баьржача боламо.

ХIаране беча балхага ди чакхдаьлча хьежа даларо, карагIдаьннар коллективашка а районе а шерра дIадовзийтилга Iалашларо болама юкъебахарий хьоккхамаш даим вIаши нийсдеш дIахьоккхаро къаьсткъаьстача къахьегамхой санна бIарччача коллективай а балха тIа боккха аьттув боалийт. Яхь лелаяра гIулакх кхы а лакхагIча боарам тIа доаккхаш тоадаьд плани социалистически декхараши кхоачашдеча башхадика толамаш даьхача «Промавтоматика» яхача Iилма-производственни объединене опытни завода (директор нов. Ю. А. Махоник, парторганизаце секретарь нов. Е. К. Малыхин), Нохч-ГIалгIай химзавода (директор нов. А. Т. Томасов, партбюро секретарь нов. А. С. Нестерова), плодсемгоспромхоза (директор нов. Б. И. Угурчиев, партбюро секретарь нов. А. Х. Дашаев), электроремонтни завода (директор нов. В. В. Ляхов, партбюро секретарь нов. Е. Н. Ниненко), «СевКавнефтегазстрой» треста СМУ-10 (начальник нов. Хрюкин, партбюро секретарь нов. Бузуртанов), иштта кхычар.

Из гIулакх мел пайдане да дикагIа хьахьоккхара къаьсткъаьстачар доаха хьоккхамаш белгалдоахаргда вай. Иштта, Нохч-ГIалгIай химзаводе кердача тайпара яхь лоаттае баьлча денз стеклотарни цеха машинистий В. Сагиповей А. Егоровей сменаша арахеца продукци 10 процент алсамъяьннай, продукце дикал дикка лакхъеннай, из тIахьожам боаш ОТК-га дIалу.

Цу даькъе белгтала хIама карагIдаьннад электромеханически завода (директор нов. Я. С. Юрков, партбюро секретарь нов. В. В. Коган). Цар арахецача ца лелхийтара кийчъяьча коробкашта паччахьалкхен дикала Знак еннай. Ерригa цар кийчъеча продукце боараме 14 процент дIалоац цар.

Цхьаькха цхьа масал: машинаькъа почтамте «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа яхь йоаржаяр бахьан долаш балха тIа брак 20 процент эшаеннай. Район бIарччa хьаийцача тахан цу тайпара яхь лоаттаеш я 31 предприяте коллектив.

ХIанз яьржача яхьа керттера декхар производства эффективность лакхъелгеи продукце дикал тоелгеи да, мадарра аьлча, хIара сменера, бригадера болх массе оагIонгахьара тоабелга Iалашдеш из хуле доахаш дола толамаш тIа-тIа лакхде аьттув баргба. Цу хьакъехьа тIагIертта шерра организаторски, политически болх беш хиннай парте райком, юххьанцара партийни организацеш.

МалагIа новкъостал лоаттадаьд района юрта боахама къахьегамхошта?

Дега чIоагIа тоам хулаш тIаийцар тха района болхлоша, гIулакхерча наха Нохч-ГIалгIайчен юрта боахама къахьегамхошка, республика берригача къахьегамхошка паччахьалкхента ялат, комсаш, сом, коартол йоккхара доккхагIдола социалистически декхараш НГI АССР-о кхоачашдарца дувзаденна КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Брежнев Леонид Ильича дайта моаршал. Цу толама юкъе доккха деце а тха района къахьегамхой а дакъа доалл.

Хьувкъам чуэца болабаьча деношка республика колхозашкеи совхозашкеи 37 эзар сагадийнахьа къахьийгар тха предприятей, учреждений коллективашкара ахнийтача наха. Цар бешамашкара хьагуллир 1800 тонн баьцадаараци соми, кхашкара Iалашдир 1700 тонн моша доакъар. Боахамашта 37 эзар сома маьха тайп-тайпара технически новкъостал дир.

ДIахо йодача хана а болхлой классаи колхозни ахархоштеи юкъера доттагIали цар дIаюха лоаттаду гIулакхаши чIоагI а деш, шефски новкъостал делга тоадергда оаха. Из дIадийхар промышлени предприятей коллективашкара дукха ха йоацаш г. Алма-Ате Казахстана партийно-боахама актива собране ше къамаьл деш нов. Л. И. Брежнева а.

Экономика дIахо дегIайоалаяра, шу толамца чакхдаккхара сенна сагото еш я хIанз парте райком?

Тха хIанз а вIаштIехьдаьшадац хIара предприятега ритмично болх байтилга. Цхьайолча коллективаша къаьсткъаьстача хьоккхамех йола планови заданеш кхоачашъяц. Геттара во болх беш хьайоагIа укх шера Октябрьски буров тохара балхий управлене коллектив. Буров тохара доккха декхар тIадисад цунна, алхха авареш хиларца нийсденна хатараш дIадахара дIадахийта дийзад 5 эзар сахьат. Дукха сагото е йийзай тха машинаькъа Грозненски отделене предприятешка хиннача кхоачамбоацарий а. Районе йолча гIишлой организацеех цхьанне мара кхоачашъяьяц итт бетта план. Итт бетта заданеш кхоачашъяьяле а октябрь бетта планаш кхоачашъелга Iалашдаьдац карьероуправленеи электромеханически заводои. Цу предприятей балха гIулакхаш цIаькха а тохкаргда парте райкомо, цунца цхьана лаьгIболийтаргбац кхыча коллективашка производства резерваш хьагучаяхара тIаберзабаь лелабу болх.

КПСС ЦК октябрьски (1976 ш.) Пленума решенеша дIа мадеххара шу чакхдалара бисача шин бетта района партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, боахама кулгалхой де мел эшар деш хургба планаши социалистически декхараши кхоачашдайтар дукха къаьсткъаьста коллективаш, хIара болхло резерваех бизза пайда эцара, дукхача даькъе толам боаккхилга Iалашдайтаргдола гIулакхаши, дешаши хьем ца беш къоастадара оарцагIвакхар дукха.

Цу гIулакха тIаберзабаьб районни партийни организаце тахан ше беш бола берригa организаторски, идейно-политически, къахьегама, нравственни болх, хIана аьлча укх шера хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдарах доалаш дац гIулакх.

ГIАНАХЬА А ДАГА ЦА ХИННАР

Октябра нийсархочун, сона, дагаух Сийлахь-боккхача Даймехка тIема, граждански тIема шераш. Цхьабакъда Октябрьски революце со дакъа лоацаш хинна вац, са цу хана ялх шу мара дизадацар. ЦIаккха дицлургдац сона вай даьша цIена хьаяьккха кортмукъале кхы хургйоацаш дIаяккха дага болаш фашистски гIаьрахоша вайца къиза тIом беш хинна шераш. ДагайоагIа аз дакъа лоацаш хинна яхайттлагIа Башкирски дивизен кховзткълагIа гвардейски полк, моаставIчох мукъаяьха Киев, Воронеж, кхыйола городаш.

ТIом чакхбаьлар. МоастагIчо бохабаь халкъа боахам юха меттахIоттабе [illegible] гIишлошъехка [illegible]. Ха сиха дIайодар.

гIишлонхочун говзал Iомайир. 21 шу дизад гIишлошъеча каменщик волаш со къахьегаш вола. Сай кулгашца, хьинарца хьаккхоя аз сай ираз. Октябрьски революци ялалехьа гIанахьа а тIехьа дага ца хиннар да из. Аз дакъа а лоацаш хьалдаьча цIеношка бIаьш болча дезалаша керда вахар дилларах чIоагIа доккхал ду аз.

Барттайна дезал ба са—ши йоIи цхьа воIи. ЙоккхагIьяр Назрановски трикотажни фабрике швея-мотористка я, шоллагIьяр итт класс чакх а яьккха дешара заведене деша отта кийчлуш я. Дукха ха йоацаш Советски Эскаре гIулакх де дIавахара [illegible].

А. НАЛЬГИЕВ,
Назрановски ПМК-432 каменщик.

Октябрь са вахаре

* * *

ХЬИНАРЕГIА КЪАХЬЕГАРГДА

БЕРРИГАЧА советски наьха вахаре санна са вахаре доккхий хувцамаш хиннад Сийлахь-йоккха Октябрьски революци хинначул тIехьагIа. Сона мугIарерча болхлочов, ялхлагIча разряда бурувдеттачоа бокъо еннай дукхача къаман нахах латтача сменана кулгалде. Смене цхьа дезал санна къахьегаш ба эрсий, нохчий, гIалгIай, украинцаш, Эрсе, буровой оборудованега хьожаш вола электромонтер каст-каста гойиш я бурувдеттачун гIончанна нохчочоа Пазулаев Iаьлийна новкъостал деш. ХIаьта бурувдеттачун гIонча нохчочо ший опыт дIалуш, эшаш дола гIо-новкъостал ду мотористкана украиннана Рудник Татьянана. Уж санна дола масалаш кхы дукхa доаладе йиш я. Октябрьски революци ялалехьа хьалхарча хана из санна гIулакхаш коллективе хургда аьнна дагадохилга а дацар.

Тха коллективо ханал 19 ди хьалха буров теха яьккхар ГуржегIара «Самгори-42» яха скважина. Массаза иштта шийна хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдеш йолча тха коллективана хьалхарчарца еннай коммунистически къахьегама сийлен цIи.

ХIанз тха коллектив буров тоха йолаеннай «Самгори-56» яха скважина яккхара. Цхьа бутт а баьннабац тхо укхаза буров тоха доладенна, цхьабакъда хIанзлехьа скважина йоаккхача тохаш дола бурув 1900 метр кIоргденнад. Октябра 59 шу дузача дезача цIейна къахьегама совгIат а кийчдеш хIанзлехьа кхоачашъяьй оаха буров тохара шера план. Шера заданел совгIа техад 20 метр бурув, ер шу чакхдалалехьа кхы а 500 метр бурув тохаргда бригадас. Из хургда КПСС ЦК октябрьски Пленума решенешта тха коллективо луш дола жоп.

Дукха ха йоацаш балха тIа дика ка йоалаш къахьегарах сона елар РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота. Цу совгIато со декхарийла ву кхы а дикагIа къахьега.

М. ГАГИЕВ,
Карабулакски УБР бурувдеттар.

БОЛХЛОША ДОККХАЛ ДУ

Укх деношка Грозненски «Электроприбор» заводе тхо нийсденнача хана заводской радио чу гIолла хьаккхайкайора «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа къа а хьегаш яхье хьалхара моттигаш яьхача цехий, участкай коллективаш. Цар балха опыт, дикагIйола методащ йовзийт. Цхьайола коллективаш фу бахьан долаш тIехьайисай хьахьоккхаш дола масалаш кхувл. Яхье котбаьннараша чIоагIа дегаш гIоздаьнна шоайла кхааш доах. Иштта къахьегарда дIахо а, лакха лоаттадергда вай коллектива сий яха къамаьлаш деш ба болхлой.

Массаза а иштта шоай деша дай болаш хьабоагIа машинашъераш. «ХIара балха денна — дикала Знак» яха химикий инициативеи Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 59 шу дузача денна сийленца накъаяхара йола социалистически яхьи эггара хьалхарчарца дIайолаьча цар дика къахьегама совгIат кийчдаьд таханарча дезача денна. Валови продукца арахецара итт бетта задана дикка тIехкхоачаш а еш, планал совгIа арахийцай цар 146 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци. Ерригa продукци дикеи тIехдикеи хиларах дола тешал деш ОТК контролераша чакхъялийтай из. Болхлоша дика кхетаду иттлагIа пятилетка производства эффективностеи балха дикалеи пятилетка хилар. Продукци маьхала яккхара итт бетта план ханал цхьайтта ди хьалха кхоачашъяьй завода коллективо. Укх ноябрь бетта календарагIа цо маьхала яьккхай 250 эзар сома маьха товарни продукци.

Укхаза белгалдаккха доагIа доазол арахьарча мехкашка электрофотографически машинаш дIаяхьийтара итт бетта тIаийца хинна социалистически декхараш толамца кхоачашдаьлга а.

Вай мехка бахача наха кортамукъале яьккха Октябра деза ди къаьстта боча да массанена. Цу денна къахьегама совгIат кийчдара тIагIертта къовсам лоаттабаьча завода болхлоша укх шера къаьстта дика тоадаьд шоай дерригa технико - экономически хьоккхамаш.

Дукха болхлой ба заводе шоай декхараш тIехкоачаш а деш, хIанз пятилетка шоллагIча шера календарагIа къахьегаш. Царех ва слесарь-сборщик Дубанов Владимир, наладчик Сапаров Оалхазар, токарь Кузьминов Александр, кхыбараш.

Б. КОСТОЕВ.

СУРТА ТIА: токарь А. Кузьминов.

М. ХУГАЕВА сурт.

Хьалхалаттараша дувц

С. ГЕРИМСУЛТАНОВ,
Гудермесски района «Терек» яхача совхоза звеньевой

ИТТЛАГIЧА пятилетка укх хьалхарча шера хьалхашка латта декхараш кхоачашдар дукха яьржача Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а баха гурахьа ювча культурай, дуга дика хьувкъам кхебе гIерташ низ, хьинар кхо ца деш болх бир ер шу дIадоладеннача хьалхарча деношка дезз тха боахама къахьегамхоша. ХIаьта хьийга къа зехьа дайна а дац. Иштта, хьалха тIаийца хиннача социалистически декхарегIа дохка дезаш хиннач 600 тонн дукхагIа ялат дехкад паччахьалкхаенга. Иштта жоп делар оаха КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева Краснодарски края кхаш леладерашка дахьийтача письмона.

Из толам боаккхаш доккха дакъа лаьцар дуга кхедеча тха звенос. ВорхI саг ва тха звенош. Укх шера 150 гектара тIа кхедир оаха дуга. Из культура дика хьувкъае гIерташ шоай низ дIакхоачар деш къахьийгар хIаране.

Укх деношка чуийца даькхар оаха кхедаь дуга. ХIара гектара тIара 45 центнер дуга даьлар, план 37 центнер йолаш. Тха звенос санна хIара гектара тIара 45 центнер дуга чудера Байгиреев Салаудина кулгалдеча, тхоца яхь леладеча звенос а.

ТIехь тIайоагIача хана кхоачашдара доккхеи бехктокхамеи декхараш уттаду тхона, юрта боахама [illegible] шу 25 октябре хиннача КПСС ЦК Пленума.

Н. ЕРОХИН,
Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхоза мехотряда начальник

УКХ ДЕНОШКА тха мехотряда членаша чIоагIа теркам тIабахийта еша а еш, Iома а ю КПСС ЦК октябрьски Пленума решенеши нийсазлагIа хержача СССР Лакхехьарча Совета пхелагIча сессе материалаши. Къаьстта теркам тIаозаш да цу Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретаря нов. Л. И. Брежнева даь къамаьл. Цо кIоаргга анализ а еш баьцхаб хIанзалца вай баь болх, белгалду дIахо кхоачашде деза декхараш.

Из дика кхетаду тха мехотряда членаша. Тхо дIахо йодача хана а хьалха латтаргда социалистически яхье. ХIана аьлча, тхо ма — дий «ХIара кхайна — дикала Знак» яха болам вай республике дIаболабаьраш.

ИттлагIча пятилетка хьалхара шу во чакхдаккхац колхозхоша. 1750 гектарах хIаране тIара оаха чуийцад 27 центнер кIаи 24 центнер мукхи. Даьхен амбарашка чутессад 3200 тонн совгIа ялат.

ХIанз тха мехотряда членаш, берригa колхозхой кхоанен уйла еш ба. Хургболча хьувкъама дика лард еллай оаха.

Паччахьалкхенга ялат, комсаш, сом, коартолаш йоккхара социалистически декхараш толаме кхоачашдарца дувзаденна Нохч - ГIалгIай АССР юрта боахама берригача къахьегамхошка КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева [illegible].

Д. БАЛХАЕВА,
Назрановски района «Октябра 40 шу» яхача совхоза доярка

УКХ деношка ший болх лакхбаьккхача нийсалагIа хержача СССР Лакхехьарча Совета пхелагIча сессе а хинна цIаккхаьчай тха новкъост Даурбекова Зина. Цо тхона дийцар сессе балхах, цига даьча соцамех. Къаьстта теркам тIабахийта ладийгIар тха ферма болхлоша 1976 — 1980 шерашка юрта боахам дегIабоалабара хьакъехьа депутата даьча къамаьлага.

Из боккха лоархIам болаш гIулакх да. Доакъара база чIоагIйича шеко йоацаш дукхагIа йоаккхаргья хьайбай продукци, дохагIа хургба из яккхарга дIабода мах.

СССР Лакхехьарча Совета сессех лаьца ше къамаьл даь яьлча Зинас хаьттар:

— Со цIагIа йоацача юкъа балха гIулакхаш миштa лийннад вай?

— ГIулакхаш хьо цIагIа йолаш санна хиннад йишилг, аьлар оаха. — Хьа группера доахан-м тхойIарел а дикагIа Iалашдаьд оаха. ХIаьта шура, тIакхийтта еце эша а еннац.

— Баркал шоана, са йижарий, — йоахар Зинас бордбордагIа ела а къежаш.

Ховш ма-хиллара, тха новкъост Даурбекова Зина вай республика дикагIболча доярkаех цаI лоархIаш я. ХIаьта укх иттлагIча пятилетка хьалхарча шера цо дош ма-дейна дийнар шийн группера хIара IаттагIара 5200 килограммаш [illegible] шура яккха. [illegible] хIара IаттагIара дукха хIама ца эшаш 5000 килограммаш шура яьккхай аз.

Зийнайгара хьокхам з [illegible] а. ДIабахача итт бетта сай группера хIара IаттагIа 3000 килограммаш совгIа шура яьккхай аз. Шу чакхдаьлча [illegible] кхы а 500 — 600 килограммаш шура яккха а дерхI аз цхьан IаттагIара.

Вошала законагIа

* * * * * *

Дицлургдоаца новкъостал

ДОККХА зе дир тха районе мохк агаро. Иштта, йохайир Советское, Итумкали, Вашиндарой, Ушкалой, Улус-Керт, Зоны яхача кхыча юрташкара итт школа, бахача наьха цIенош, кхыйола помещенеш. Къаьстта чIоагIа зе дир мохк агаро Советское яхача юрта. Из я тха районни центр. Укхаза дохадир пионерий цIа, музыкальни школа, района бувзама узел, берий беш чухинна помещенеш. Цул совгIа дIахо нах чубахара пайдана доацаш дохадаьд хIарадар шишша квартира чуйолаш хинна бархI цIа. Бахача наьха дукха цIенош дохадир кхыча юрташка а.

Хинна зе дIадерзадара доккха новкъостал дир тхона вай республика Министрий Совета снабженеи сбытаи йолча управлене начальника А. Б. Шуаипова, «Чечено-ингушстройматериалы» яхача управлене промышленни гIишлойматериалий производственни объединене начальника А. А. Муртаева, кхычар.

Масала, А. Б. Шуаиповас мохк аьгача шоллагIча дийнахьа чатараш дайтар тха района, хIаьта А. А. Муртаева шоай транспортаца гIишлой материалаш яйтар. Ахчанца новкъостал дир просвещене, унахцIено лоаяра Министерствашa.

Тоаде йиш йоацаш цIенош дехача наха ахчанца, гIишлой материалашца новкъостал ду оаха. Цу тайпара новкъостал даьд хIанзле 530 дезала.

Района къахьегамхой цIерагIа аз дег тIара баркал ях хало тIаккхаьчача тхона новкъостал даьчарна, вай партена а правительствана а.

Е. МАЖИТОВА,
къахьегамхой депутатий Советски районни исполкома председатель.

●

Вежараша кулг кховдадир

ВАЙ республике мохк аьгача шоллагIча дийнахье а района партийни, советски, боахама органаш а иштта берригa къахьегамхой а оарцагIбаьлар хинна зенаш сихха юхаметтаоттадара. Цу гIулакха лаьрххIа комиссеш вIашагIъехкар райисполкомеи юрта Советашкеи.

Мохк агарах хинна зенаш юхаметтаоттадара паччахьалкхено тха района хьожадаьд 100 эзар сом ахча. Мохк агарах дукхагIа зе хиннача Бумата, Орехово, Коатар-Юрта, Ачхой-Мартане бахача наха хIанзле а шоай цIенош тоаде дIаденнад 55350 сом, 300 эзар кирпишк, 200 тонн цемент, 3000 шифер, дукха кIира, кизга, кхыйола гIишлой материалаш.

Мохк аьгача хана тха районе бахача нахага вежарий кулг кховдадир лоаллаха ухкача республикай къахьегамхоша а. Къаьстта доккха новкъостал дир тхона Дагестанерча вежараша. Цар бераштa ера тайп-тайпара консерваш, берий юврагIаш, кога гIирс, иштта гIишлой материалаш.

Дукха болх бир берашка дешийтар духьа. Еха школаш тоаешше а цар дешар юкъагIа дусаргдоацаш цIеноц къоастадир. Иштта чуIе моттигаш елар тхов-кIийле йоацаш бисараштa а.

ХIанз районе дукхагIа дола цIенош тоадаь даьннад, цхьадараш тоадеш да. Керда школаш, больницаш, кхыйола объекташ хьалъяра лаьтташ къоастадеш да.

ВIалла а хIама ца хилча санна хьалха ше ма-хиллара дIадодаш да района вахар. Доккха баркал йоах тха юрташкарча къахьегамхоша вай партена, правительствана, КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежневна, хIаьта иштта вежарий кулг кховдадаьча лоаллахарча республикай къахьегамхошта а мохк агарах хинна зенаш юхаметтаоттадеча доккха новкъостал цар дарах.

М. КЕРИМОВ,
Ачхой-Мартановски райисполкома председатель.

●

Тхо цхьаь дисанзар

ДУККХА ха йоацаш, лоамца уллача ЧемалгIа яхача тха юрта доккха хатар дера. ЦIаьхха мохк агаро йохаяь дIаяьккхар юрта Совет чухинна здани, школа, медицински пункт бахача наьха шоай доалахьа дола 116 цIа. Из доккха хатар хиларах беха, корзагIбаьнна хьовзанзар тха юртара нах. Къаьстта доккха зенаш хилар юртхошта Терхоев Аюпа, Амриев Iалаудина, Абаева АсмаIа, Хациева Товсарена, кхычарна.

Бакъда тхога дена во массане а юкъара хилар. Цу гIулакха чIоагIа оарцагIъялар вай парти а правительство а. Духхьал тха цхьан юрта мохк агарах хинна зе юхаметтаоттаде паччахьалкхено хьожадаьд 26 эзар сом совгIа ахча, цул совгIа дукха гIишлош ю материалаш а еннай тхона.

Оаха дег тIара баркал ях вай парте Центральни Комитетаи Советски правительстваеи мохк агарах хинна зенаш сихха юхаметтаоттаде доккха новкъостал дарах.

Х. ТЕРХОЕВ,
Сунженски района «Красный октябрь» яхача колхоза бежа Iу, юрта Совета депутат.

●

ДоттагIалал дезагIа хIама дац

МАССАВА а мерзача набарах веннача хана, 28 июле бус вIалла дага а доацаш цIаьхха мохк аьгар вай республике. Из аьгача, цу сахьате сома иккхар со. Хье па луш аравала. Гонахьа хьахозаш яр наьха гIараш. Депутаташ а юртара активисташ а сихха оарцагIбаьнна хIаранена наIар тIа уттташ нах тебеш, тIабена кхерам сов ц узара ца хиларах уж дIакхетабеш са хиллалца лийлар.

Iуйрийна берригa депутаташ, юрташкара активисташ райисполкоме вIашагIкхийтар. Укхаза бар республика, района кулгалхой. Мохк агарах ехача а телхача а зданей, гIирсий, инженерни коммуникацей хьал миштa хьажа къахьегамхой депутатий районни Совета исполкоме, хIаьта иштта юртий Советий исполкомашка комиссеш вIашагIъехкар. Дукха ха ялалехьа хоам кхаьчар мохк агарах хинна зенаш сихха юхаметтаоттадара КПСС ЦК-аи СССР Министрий Советои де эша гIулакхаш белгалдаьд, аьнна. Из кхаь хьахезача чIоагIа гIадбахабар юрташкара нах.

Тха районе къаьстта дукхагIа зенаш хиннад мохк агарах Урус-Мартане. Гих тIа. Шалаже. Ханз цу юрташкара школаш, кхыйола гIишлош тоаеш балхаш дехIа латт.

Доккха новкъостал дир тхона лоаллаха ухкача вежарий республикашкара нах. Мах боаций дукха гIишлой материалаш, 300 чатар, иштта кхыйола хIама яйтай тхона аз.

Мохк агарах хинна зенаш юхаметтаоттадеш паччахьалкхено тха района къоастадаьд эшаш дола ахча. Дас санна шоай йоакх хьожаш вай партена, правительствана, къаьстта КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежневна доккха баркал хьалха дара тха районера къахьегамхой.

В. ХАТУЕВ,
Урус-Мартановски районни Совета депутат.

КПСС XXV съезд

Республикей Грознеи гIолла

КЕРДА ФЕРМА

«Чечингсельстрой» треста чуйоагIача ПМК-557 гIишлонхоша Октябра цIей дездеча хьалхарча деношка хьалъяь а яьккха эксплуатаце дIаелар бархI бIаь якхача пхьагала лаьрхIа йола ферма. Цох доккха совгIат хиннад Ножай-Юртовски районерча Асланбек Шериповa цIерагIча колхоза акархошта.

ХIАРА ДИЙНАХЬА 65 — 66 САГ ТIАКХЕТ

МоллагIча дезале керда дезалхо тIаккхетар — Iаламате боккха кхаъ. Из я даьи наьнен дега гIоз, вежараштеи йижараштеи бочагIдола совгIат. ХIара бетта Нохч-ГIалгIай республике ши эзар гаргга бер ду, хIаьта хIара дийнахьа 65—66 бер.

ГРОЗНЕНСКИ ПРОДУКЦИ — ДОАЗОЛ ДЕХЬА

Доазол арахьаре 36 мехка дика йовзаш я Грозненски «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни заводе арахеца тайп-тайпара продукци. 4 ноябре завода болхлоша тIехдика кийч а яь Кубе дIаяхьийтар «модель-468» йола ялх подъемник. Таханара цIей дездеча деношка вежарашха йолча Монгольски Халкъа Республике дIаяхьийтай «Модель-2135 — 1 м» йола шовзткъа тонни прессаш. Уж санна йола прессаш дIаяхьийтай Югославе. ХIаьта «модель-п-104» йола подъемникаш, тайп-тайпара прессаш. ши тонни мух хьалъайбеш дола цIараціураш дIадахьийтад Иране, Ираке, кхыча мехкашка.

* * *

ЧIоагIа хоатташи дика дIаэцаши я Октябрьски революце орден лелаеча «Красный Молот» завода болхлоша кийчъю тайп-тайпара продукци доазол арахьарча дуккхача мехкашка. 4 — 6 ноябре вежарашха йолча Болгаре дIаяхьийтар шиъ электродегидратор. хIаьта Венгре, Польше, Иране дIаяхьийтар ялх цементировочни агрегат. Из еррига продукци ОТК болхлоша тIехдика хиларах тешал а деш чакхъяьннай.

ХОЗА БАРЗКЪАШ — МАССАНЕНА

Хоза тийга, дика товш дола барзкъа тIадийхача чIоагIа дог гIоздоал моллагIча сага. Цу гIулакха чIоагIа терко ю Грозненски швейни производственни объедининe хIамаш тегараша. Укх шера керда кийчъячa 133 моделах барзкъаш тийгад пас, хIаьта царех 26 моделах тийгача барзкъашта, пачхахьалкхен дикала Знак еннай. Объединене болхлоша тийга хIамаш дIакхоачвай мехкарча 25 базе.

НАХА ЭША ОБЪЕКТАШ

Сийлахь-боккхача Октябра цIей тIакховчаш Грозне болх бе йолаелар 600 моттиг йола кхайкор долча наха дарба ду республикански больница.

Парте XXV съездо яь къахьегамхой унахцIено лораяра хьакьехьара решенеш кхоачашъеш кагагIдьннарех цаI да из.

Больница Iалашъяь я вай ханарча эггара а дикагIа йолча медицински аппаратураца. унахоша дарба дайташ йоаккхача хана мел эшараш [illegible]

* * *

Дукха ха йоашаш Нохьй-Юрта района лоам чу уллача Энгеное болх бе йолаелар 320 моттиг йола керда хьалхь школа. Школе я предметаш хьехара йола кабинеташ, спортивни зал, мастерски, столови. Ловмарча берашка кхьача доккха совгIат да из.

ХIаьта Йоккха а Ачалкхен, Яндарен, ГIой-Юртен я болх бе йолаеннай из санна йола школаш.

Грозный. Халкъий доттагIалла майда. В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

ЭСКАРЕ ГIУЛАКХ ДЕШ БА ВАЙ МЕХКАХОЙ

Салтий—бувзамхой

САТЕМ боацаш каб йора воккхагIволча сержанта Полонкоев Хьусена. Мух массаза хьакх ше уллача тувсалора. хIаьта гаьний ткъоврогаш кора кизгаех хьекхаьла йолаелча геттара хьасомаваьлар. Хьал а гIетта дIатIававахар из кора. дукха ха яьккхар баьдеча бийсанга арахежаш латташ. «Дадала хьа, ма-хьекх ер! Хаца санна ер хьекхе-м водар хила а сахьат дац» — уйла йора цо ши-шийца.

Лампа хьал на лотаеш хIамаш тIа а ийха, кога бухьнгаш лувзаш дIатIавахар из наIара

— Мича вода хьо, генацвали, бIарга белла пIелг гургбоацаш баьде ма-ийн бийса. Лини хаьда яларе кхайка хургбар хьона, — аьнна йист хулаш хезар отделене командир Патавий.

— Ишта хила дезаш а да из, хьо бакълув.

Укх сатем байнача бийсанна тхьовсанза хиннав из а. Полонкоев. кхы тIера хIамаш Iоца а йоахаш, кора юххе гIанда тIа Iохайра Кизгаех деттадора догIан доккхий тIадамаш. Шок етташ хьекхар мух. Кхы вогIа фу хургда связиста — личейшика!

Телефонии бувзама лини йодачахьа дIахьежар Хьусен. Баьдеча бийсанна дIаара хьежача, вIанаьа бIоагIийи эза теха аьшкаьргаши бIаргагуш санна хетар цунна «Хадаргдахьог1 е дац-хьогI?» — из мара кхы уйла яцар хIанз Хьусена.

Цу участко дукха хьоваям баьб цхьан хана. БIовгIий мурденча хиларах даим тедалора бувзам. линейшикаш, цхьан метте «лотор а дий», вокхазахьа бовдар.

Керда лини йиллара ахчакъожаде яхаш массехказа дехар даьдар Полонкоева командирага. Юххера а ше яха цу тIа хьатIаковлавир цо из. Ахча хьахьожадир. Цхьабакъда массехк бIаь бIоагIа IобогIилга цхьа линейни взвода низ кхочаргболаш болх бацар. Цу ханна новкъостала баьхкар цхьана гIулакх дераш. Мукъача дийнахьа кагнохой воскресник дир комсомольски организаце. Дика юлла лини тешаме Iолувгlар бIоагIий.

Сатоссаш штабе вар воккхагIволa сержант.

— Миштад бувзама гIулакх? — эггара хьалха хьыттар цо дежурнега

— ВIаштIехьа да. «ГаьнагIчара» хIанзза телефон техай гIехьа ца йоалийташ школьникашта машин чейте йоахар

Хах аьнна сапаргIата даьлар Хьусена. «ГаьнагIчара» яхилга — лини дIакхаьчача моттигера яхилга дар. ТIаккха лини дика чакхъяьнна хизар маIан дар из.

ГIулакхаш деча, штате из лоархIаш йолча тайпара хьалча — линейно-кабельни взводе шу хьалхагIа венав Хьусен. Связиста профессех ше лоар хIавааргволгах дог тийца вар из. тIехдика йистеьккхар специалистий школа ГIулакхах дика а кхетар ше, цудухьа техническе оагIув цо бIукъожабеш а яцар Цун сахьузавеш хиннар кхыдар дар: нахацара юкъмоттиг мишта вIаштIехьйоаккхаргья. царна фу даь дегIала гIоргва, салтий шоай профессех доккхал деш. шоай тIема гIулакха тешаме хургболаш йола уйла цар дегашка йоссайра? Шиӣ тайпара ма дий гIулакх: даим эра хи[illegible] кал дулургдаш.

Шийна кара барий оамалаш йовзаргйоа дIавалавелар Хьусен. Хьано мишта болх бу хьожар; новкъосташа дикагIа лоадхIар малагIа ва зувра. Юкъхера а мугIарерча Деттяревна бIарг тIаьттар цун. Из дIаийга сар бIоагIа хьай а бa шийна IобогIа могаргдолаш хилара совгIа, шийна цхьана гIулакх дераща юкъе доархIаш а вар.

Цкъа шийца массехк салте а ийца, лаьтта кIал гIолла бода кабель телхача моттиге вахар Хьусен. Дн сайранга дахалехьа бувзам юхаметтоттабе аьнна декхар оттадир царна хьалхашка командира.

— Е болх-м бIарччача деккен бийсаннен баь баргбац, — эккхийта аьлар къоначa салтечо — мугIарерча Казаряна.

— Диззаи шиӣ ханнахьен кхоачашде деза вай приказ, — бакъахьа ваьккхар из мугIарерча Дегтярева — Хьадийл, дIадолалургда вай! Яхь лоацаргья вай укх балхах сихагIен дикагIен малагIа лоархIаву хьажара.

Шиӣ низ кхобацар мугIарерча Дегтярева. ТIехьа ца бися гIертар цун новкъостий а. Шиӣ ханнахьа кхоачашйир задани.

«Отделене командир дика хила мег цунах», — уйла йир цу хана Хьусена. ГIалат а валанзар. Социалистически яхь вIашагIйоллача цун тешаме гIонча а хинна дIаэттар Дегтярев Нах шоашта тIехьабаха ховраш шоаех хьатохара а уйла йир Хьусена. Дешара шу чакхдоалаш тIехдика а хинна дIаэттар взвод.

Ши-шегIа хайнадац Полонкоевна подразделенена хьалхашка оттадьча декхарашка хьежжа шийна карарчарга болх вIаштIехьбаккха. Бакъдар аьлла, взвода командира къоначa заместителa опыт хIанз а кIезига яр. ХIаьта а, кхетам лучун балха тIа пайдане мел дола хIама леррагIа гуллора цо.

ХIаьта Хьусен ше а вар цхьаццадола хIамаш дIахьеха йиш йолаш. ЦхьоалагIча класса специалиста боарамера кабельщика-монтажника. гаьнарча бувзама механика професси Iомаяь ма-варий из. Цхьа ха яьккхар цо гаьнарча бувзама техника когаметта болх беш а. Эшаш моттиг хилча кхоацар цо шиӣ знанеш.

Цкъа балха дн чакхдоалаш воккхагIволча сержанта Полонкоевна дIатIавахар подразделене командир.

— Уж проводаш нийсъелга дика вIаштIехьдалац сержанта Твердометова. Хьо цу гIулакха говзанз ва яхаш дувцаш хезад соьна, новкъостал дудалар Iа цунна уж нийсъе.

Садовацца ваьллар Хьусен кегаенна проводаш цхьалхайоахаш, схемаш вIашагIлетаеш, реле, хувцаш. ХIаьта Iуйрийна, шийна тIадилла хинна гIулакх кхоачашдара хьакъехьа еча докладяна цхьана, командира истола тIа Iодиллар цо рапорт. «Из участок сайга хьаллар дехаз».

— Шун взводана сов хала хургдеций-хьогI тIаккха? — фу хет хьежар командир.

Нахаца дагаваьннав со. Салтийи сержанташи духьала бац.

Уж духьала бацар оарцагIа личии состав гулъяра ханаш лоацъе аьнна воккхагIволча сержанта хьалхадаьккхаров а. Из гIулакх кхы керда ва ала хIама долаш дацар: казармашка, эпсарийи прапорщикийи квартирашка громкоговорителаш оттаяр. Цхьабакъда из чакхдоаккхилга балха кулгаш ца тоъаро юхадеттар дар.

— ТIаккха, мукъана деношка а болх бича фу дар-хьогI вай? — могадис сержанта Потарее. — Шиӣ дийнахьа даргда вай. Нийса яхий аз, кагий нах?

— Нигахьа санна ишта хеташ шо дале, со а шоаца тIехьа ва, — борд-бордагIа велакъежар Хьусен.

Нахацара шиӣ юкъмоттиг [illegible]

Чоахане декхар кхоачашде дезаш хилча командира шиш болаш дIаIедар нийса кхетадора салташ. Уж бар гIор яь даьтта дари хьувадеча хана оахкаш хинпараш а проводаш хаьда моттиг хьа лехе. шоай дегIамаш мяха духьала а уттадеш кабель хувнийтараш.

Шиӣ эгта доаца салтечуа декхар чиштта тешаме кхоачашду эскаре вахалехьа г. МагIалбике «Горэлектросеть» электрикалла болх беш хиннача шун мехкахочо Полонкоев Хьусена

В. МУРОМЦЕВ.

ДОЯРКА ДЕГА ГIОЗ

Дукха ха дIаяхай Худигова Марусена къахьегама эггара хьалхара дега гIоз хинна. Из яр цо шиӣ професси эггара хьалха караерзаяь, шийна дагадаьллар цун кхоачашхинна ха. Къахьегамцарча безамо хIанз а хьинар тел цуйна. Кховзткъа шу даьнна из хIанз а Шаьла района «Автуринский» совхоза эггара дикагIчарех йола цхьа доярка я. Цох из оалийт Худиговас балха тIа доахача толамаша.

ЗIамига йолча хана денз шийна безабенна болх беча цун йоккха профессиональни опыт Iайнай. Цу йIаьхача хана хIара денна малх хьалбоаллаше а шийгарча доахана тIаккхоачаш хьайоагIа из.

Хала, бакъда беркате къахьегаш хиларах боахама кулгалхоша оала баркал, боаккха ловца кIезига хезабац цунна.

Шераш дIадолхар. Ше хьаллаьцача гIулакха ше кхо ца еш беррига низ дIалуш йолча доярка сий еррагача совхозе чакхдаьлар. ХIанз цунга дола 19 бежан массаза а гIулакх дика латташ, тоаденна да. ЧIоагIа хьож из царга, дизза кхоачашду санитаре дIадехараш, ма-йоагIара лоаттаю доахан кхабара рацион. шоай ханнахьа детт уж. Иштта тIагIертта, низ тIабохийташ къахьегарах дог гIоздоаха беркат доал. доккхал дайта толам боал. Из да бокъонца дола ираз. Цудухьа къахьег цо кулгаш вIашка ца доххаш.

Шийна тIачIоагIдаьча доахангара цо дийнахьбус 170 килограмм дика шура йоаккх. Дуккхача шерашка чIоагIа къахьегарах, хьайбашкара дукхагIа продукташ яхарах 1975 шерарча социалистически яхьа ударник йолча М. Худиговна «Мастер — хьайбаш леладер» яха диплом елар. Из цун дикача гIулакхий баь мах бар Хьинаре къахьегаш, шийгара гIо-новкъостал де кийча йолаш. нахаца дог цIена. Iнмерза хиларах цун сий а ду лархIа а лоархI из. Шиӣ йIаьхий опыт. дуккхача шерашка ше Iомадаьр камаьрша дIадовзийт цо къоначa кхалнаха Уж ба Зелимханова Тамара. Хизниева Iайшат. Эспиева Хеди, кхыбараш. Уж чIоагIа раьза ба шоашта балха говзал Iомаяьча Худигована.

Дика дешархой шоай хьехархочул тIехбовла гIерташ хул. Иштта ба цо Iомабаь пхьабараш.

А. АХМАТОВ.

Культура университете

Ер пхелагIа шу да Гудермеса горисполкома культура отделе болх беш культура университет йола, литератураи музыкаи факультет а йолаш Укх дешара шера цун тематика я «Къамий доттагIал — литературай доттагIал» яхаш. Цига дешабагIа района культура болхлой. Вeррига а 60 саг ва уж. Цар ладувгIаргда «Коммунистически общества сага кхетам луча музыка бала лоархIам», «Советски литература бола дунен лоархIам», «СССР халкъий доттагIал советски пачхахьалкхен лард а низ а ба», «СССР халкъий музыкальни культурa тоаллар» яхачеи кхыйолчеи лекцешка. Лекцеш ешарал совгIа царна ергья докладаш а. уж хургба «Кортамукъача республикай йохаргйоаца цхьоагIо» яхача музыкальни сайрене. «СССР халкъий интернациональни доттагIал» яхача дагихьа дешана журналага ладувгIаш.

Лекцеш ешаргья «Знание» общества лекторашa. № 1? йолча берий музыкальни школа преподавателаша. Лекцей тематика хетаяь я вай республика дIахьош долча автономни республикай деношта. Культура университета хьалхара заседани хиннай.

С. БОЛДЫРЬКОВА,
Гудермеса горисполкома культура отдела инспектор.

ДИКАЧА НАХАХ

МАССАНАХЬА КХУВ

МАГIАЛБИКЕРА № 3 йола юкъера школа. Сатийна я ворхIлагIа классаш вIашагIкхийттача зале. Тахан укхаза хьоашалгIа баьхкаб Дай-мехка Сийлахь-боккхача тIема доакъашхой. Царна юкъе ва «Малгобекнефть» НГДУ электромонтер коммунистически къахьегама ударник Коттоев ТIура. ТIема а къахьегама а ветерана дукха да кагирхошта дувца.

Кавказера Кенигсберге кхаччалца лирача тIема наькъех чакхваьйнав Коттоев ТIура. Из дакъа лоацаш хиннав Украина, Белоруси, Литва, Латви, Польша моастагIчох мукъайоаккхаш хиннача тIемашка.

Iоажалах ца кхераш тIем тIа майра латаш, моллагIа шийна тIадилла декхар бIу ца къожабеш дизза чакхдоаккхаш хиларах цунна еннай «Дай-мехка тIема орден», дукха медалаш. Массехказза човнаш хинна госпитале хиннав. Юха а тIемашка дакъа лаьцад сийлахь-йоккха Котало яккхалца. Кагирхошта дег чу дужаш дувц тIема ветерана Сийлахь-боккхача Октябро кхелла советски халкъий доттагIал моастагIчох социалистически Даьхе лораеш кхы а чIоагIдаларах. Лирача тIем тIа советски бIухоша гойтача, депалах. Дай-мехка кортамукъале бахьан шоай дегIамаш Iодийхкача бIаьш, эзараш болча турпалех. ТIема шерашка паха тIаэтта хало, сийлахь-йоккха Котало йоаккхаш дIакъийста тIема новкъостий дагабехача ветерана бIаргех хий доал...

Кхувш йоагIача тIехьенна патриотически кхетам балар шиӣ вахаре керттера цхьа оагIув лоархI коммуниста Коттоев ТIурас. Из каст-каста хул городерча юкъерча школашка дешархошца вIашагIкхийте, царна Сийлахь-боккхача Октябра, социалистически Даьхен Герзащцарча низий истори довзийташ, вахаре царна хьехам луш. ТIема а къахьегама а ветеранах шоай сийлен пионер ваьа городерча ткъоалагIчеи кхоалагIчеи юкъерча школашкарча пионерски дружинаша.

1945-ча шера октябрь бетта контузи а хинна эскарера цIавеча денз тIемо бохабаь халкъа боахам юхаметтаоттабеш, из дIахо а дегIабоалабеш хьинар кхо ца деш къахьег Коттоев ТIурас. ХIанз ткъоалагIа шу долаленнад «Малгобекнефть» НГДУ электроцехе цахаддаш цо къахьега.

ТIем тIа санна тIехдика, дизза, массанена шийгара хьокхам гойташ ва коммунист къахьегама фронте а. Цунна тешал ду ТIурий хьаьнала къахьегам белгалбоаккхаш цунна тийннача Даьхен совгIаташа. Царна юкъе я Нохч-ГIалгIай Лакхехьарча Совета Президиума, МагIалбика горкомен горисполкомен, «Малгобекнефть» НГДУ итташ Сийлен грамоташ, «Социалистически яхье котваьннарь» яха значокаш, Юбилейни медалаш.

Царех хIараяр болхлочуй дог гIоздоаккхаш, кхы а хьинарегIа къахьега безам оттийташ я. Цхьабакъда къаьстта ТIурийна хьамсара хеташ я бархIлагIа пятилетка кхоачашъеш тIехдика хьокхамаш дахарах цунна еннa «Октябрьски революце орден».

— Цо декхарийла ву со беррига низ, хьинар дIалун коммунизма тахане а кхоане а бахьан къахьега, — йоах ТIурас.

Из ше къоабалдаь тIайица декхар цо дизза кхоачаш а ду балха а вахаре а. Массехк шу да цо цахаддаш «Коммунистически къахьегама ударник» яха сийлен цIи лелаю. ХIаьта хIара шера тIехдика хьокхамаш дахарца из дIачIоагIъе езилга ховш ма-дий.

Мехкдаьттахошта юкъе, еррига городе вовзаш а лоархIаш а ва коммунист Коттоев ТIура. Белгалдаьхача кхоачам ба цо кхоачашду общественни балхащ: «Малгобекнефть» НГДУ парткома член, цехови парторганизаце бюро член а секретара заместитель а, КПСС горкома пленума а партийни комиссе а член, халкъа суда заседатель, иштта кхы дIахо а. Цу массанахьа кхувш, хьинаре дакъа лоацаш хьавоагIа тIема а къахьегама а ветеран.

Со нийсвеннача хана кердача газеташка хьожаш, цхьаццайола моттигаш белгалйоахаш, лаьрххIа болх беш вар ТIура.

— Цехе политинформатор ва со. Сона тIадиллад КПСС ЦК Октябрьски пленума а СССР Лакхехьарча Совета агIаиарча сессе а материалаш болхлошта дIайовзийтилга. ЛерттIа кийчо ца йича вIаштIехьа хургдац, — йоах цо.

Из общественни болх а дика лелабу ТIурас.

Хьокхаме да цхьакха а Къахьегам дукха безаш ба цун шиӣ интернациональни дезал а. Ялхайтта шу да цун сесаг Мария Павловна «Малгобекнефть» НГДУ ОРС-е повараллa болх беш йола. Дукха да цун а болх дика бар бахьан тийпна совгIаташ.

Даьгеи наьнагеи хьежжа да цар хьалкхедаь бераш а. ВоI Анатолий «Малгобекнефть» НГДУ оператор ва. Маьре а баха шоай дезалаш а болаш бахаш ба мехкарий Люба, Тамара, Зина.

ЧIоагIа дукха деза ТIурийна мехкарий бераш. Уж а Даьхенна пайдане хургдолаш хьалкхеде новкъостал ду цо.

Таханарча дезача цIейца — Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 59 шу дизарца даькъала а бувцаш, къахьегаме а вахаре а керда коталонаш йоахийла аьнна ловца баккха лов тхона Коттоев ТIурина а, берригача цун интернациональни дезала а. Ираз долаши беркатен хилба шун хьаьнала къахьегама никъ!

А. БАСИЕВ.

Октябрьски революце котъяьннача хьалхарча деношке а хьатIаккхувча тIехен ираз дола берал Iалашде йолаелар партии Советски правительствон. Цiвкха а мелбалийтабац вай мехка берий беш бола теркам. Массанахьа а санна, вай республике а дукха я берий яслеш, бешамаш. Цига дика терко ю берий, дуккха хIамаш довзийт, кхетам лу. Дукха ба бераштa шоай дега йовхал дIалуш бола воспитателаш. Царех цаI я Грозцерча № 96 йолча берий беша болх беш йола Кернога Татьяна Алексеевна. Цо боккха кхетам лу, дика оамалаш Iомаю бераштa.

СУРТА ТIА: Т. А. Кернога.
И. ПЛИЕВА сурт.

ЦIей дездеча деношка хургда

7 ноябрь — кIиранди

В. И. Ленина цIерагIара майда. 16.00. — 19.00. «Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцех дола иллеш» яха концерт (грамзапись). 19.00. «Оаз ма-йодда» яха фильм.

С. М. Кирова цIерагIара культураи салаIарен парк. 10.00. Сийлахь-боккхача Октябра 59 шу дизара хетадаь дуккхача наха сакъердар. 11.00. Аттракционаш. 16.00. Духовой оркестра концерт. 18.00. Кинофестиваль: «Инжарий» яха кинофильм. Кагирхой салаIара сайре.

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 9.30. «Нийсархо» яха кинотеатр. «Черсий-Балкхарой АССР» яха книжкай выставка. 17.00. «Илли оал аз сай даьй-мехках, сай республиках» яха кинофестиваль. «Ленин Октябре» яха художественни фильм. 18.00. Кагирхой салаIара сайре.

Н. К. Крупскаяй цIерагIара культура Дворец. 10.00. — «Къона ленинец» яха кинотеатр. 16.00. Документальни кинофильмаш. 11.00. Стадион «Локомотив». НГIАССР-е футболагIа ловзара клубий хьалхара моттиг яккхар.

Химикий культура Дворец. 14.00. «Вай городе цIей да» яхаш дола сурташ асфальта тIа дахкар. 15.00. «Октябрьские зори» яха кинофестиваль. 18.00. «Сийлахь-боккхача Октябра хетаду» яха радиожурнал.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 12.00. «Космонавт» яха берий кинотеатр. 13.30. «Сийлахь-боккхача Октябра ди» яха бераштa дола утренник. 16.30. — 17.30. Советски композиторий иллеш.

8 НОЯБРЬ

В. И. Ленина цIерагIара майда. 16.00. — 19.00. «Советски композиторий произведенеш» яха концерт (грамзапись). 19.00. «Ерригсоюзни староста» яха фильм.

С. М. Кирова цIерагIара культураи салаIарен парк. 10.00. «Революцех, Даьхенах дола иллеш» яха радиоконцерт. Аттракционаш. 11.00. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. Духовой оркестра концерт. 18.00. Кинофестиваль: «Баьде Iуйре» яха кинофильм. Кагирхой салаIара сайре.

В. И. Ленина цIерагIара культура Дворец. 9.00. «Нийсархо» яха кинотеатр. 17.00. «Ленин Октябре» яха художественни фильм.

Н. К. Крупскаяй цIерагIара культура Дворец. 10.00. «Даькъала хилба хьо, Октябрь» яха берий киноутренник. «Дзю-до» яхача кIалтохаргах латара котвалара машинаькъа отделене къонабарнийи кхийнарийи яхьаш. 11.00. Берий ловзараш. 12.00. Берий художественни самодеятельноста концерт. 14.00. «Сигала бесара экспресс» яхача ансамбла концерт.

Химикий культура Дворец. 10.00. Бераштa дола дезача ден концерт. 11.00. «Октябрьские зори» яха кинофестиваль. 17.00. «Ленина цIерагIа» яха пачхахьалкхен филармоне дезача ден концерт. 18.00. Октябра 59 шу дизара хетадаь радиожурнал.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

7 ноябрь

9.50 — БТ. Москва. Цe Майдане. Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 59 шу дизара хетаяь эскаре парад а къахьегамхой демонстраци а. 12.30 — БТ. Фильм-концерт. 13.00 — БТ. Советски поэтий стихаш. 13.30 — БТ. Центральни телевидене экрана тIа эггара хьалха. Кирова цIерагIча оперен балетен Ленинградски Пачхьалкхен Академически театра «Тхьайса улла хозане» яха спектакль. 16.10 — БТ. «Цирке» Дунен халкъашта юкъера программа. 17.10 — БТ. Центральни телевидене экрана тIа эггара хьалха «Москва — Кассиопея» яха художественни фильм. 18.50 — БТ. «Кинопанорамай клуб». 19.30 — БТ. Сийлахь-боккха Октябрьски социалистически революце 59 шу дизара хетаяьча эскара парадена а къахьегамхой демонстрацена а репортаж. 21.00 — БТ. «Голубой огонек».

II ПРОГРАММА

13.00 — Ах бIаь шера таьрахьаш. «1917-гIа шу». 14.00 — «Ленин Октябре» яха художественни фильм. 15.35 — «Вайнах» яха фильм-концерт.

8 ноябрь
I ПРОГРАММА

9.00 — Кердалараш. 9.10 — БТ. Бераштa йола Iуйранара гимнастика. 9.30 — БТ. «Гуогал бетта газхьат» 10.00 — «Советски Союза гIулакх деш ва». 11.00 — БТ. «Шола даьна дий бераx бола фаьлгаха Центральни» берий театра спектакль. 12.40 — БТ. «Тха дика цIи» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 13.30 — БТ. «Музыкальни киоск». 14.00 — Литературан искусствай архитектурай даькъера 1976 шерара СССР Пачхьалкхен совгIата лауреаташ. 14.45 — БТ. СССР халкъий иллеш хьалхараш. 15.30 — БТ. Iилман техникан даькъера 1976 шерара СССР Пачхьалкхен совгIата лауреаташ. 16.00 — БТ. Мультфильмай программа. 16.40 — БТ. Центральни телевидене экрана тIа эггара хьалха. «Отпуск в вселенной» яха художественни фильм. 18.00 — Кердалараш. 18.15 — БТ. Берий концерт. 18.30 — БТ. «Леонид Ильич Брежнев Казахстане» яхача документальни фильма премьера. 19.20 — БТ. «Илли—76». 19.45 — БТ. Доазол дехьарча хьаьний бIаргашна Советски Союз» 20.00 — БТ. «13 гIаиз» яха телевизионни зIамига театр. 21.00 — «Ха» Информационни программа. 21.30 — БТ. «Театральни вIашагIкхетар». Пистеьлча — кердалараш.

II ПРОГРАММА

13.30 — «Пионерски зурмаш лекх» яха фильм-концерт. 14.00 — Республика цIей дездеш я. Спецвыпуск. 14.30 — «Революце хьадаьр» яха художественни фильм «Хала гуйре» яха 1-гIа сери. 15.35 — Киножурнал. 15.45 — «Революце хьадаьр» яха художественни фильм. «ТIадатар» яха 2-гIа сери. 17.00 — «Нохч-ГIалгIайчен лоамашка» яха фильм. 17.10 — «Революце хьадаьр» яха художественни фильм. «Тем тIа» яха 3-гIа сери.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грознеи морхаш а йолаш цхьайолча моттигашка йоачан а йолаш, дохк а доаллаш хилеи малхбоалехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш, фегара температура 0—5 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, цхьайолча хана йоачан а йолаш, дохк а доаллаш хилеи фегара температура дийнахьа —2 +3 градуси бийсана —2 —7 градуси йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051. г. Грозный Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахареи культурай отделий — 3-81-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный ул. Ленина, 9 (3-й этаж) Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; партийной жизни и культуры — 3-81-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30 корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05530. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография изд-ва Грозненский рабочий», Маяковского, 92. Заказ № 8288.